

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

Аналітичний огляд

Дніпро – 2023

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Василь БЕРЕЗНЯК, завідувач кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, підполковник поліції;

Віталій ЗАВГОРОДНІЙ, інспектор-черговий відділення поліції № 1 Прилуцького відділу поліції ГУНП в Чернігівській області, доктор юридичних наук, професор, майор поліції.

УКЛАДАЧІ:

Людмила ДОБРОБОГ, старший науковий співробітник наукової лабораторії соціологічних та кримінально-правових досліджень Дніпропетровського державного університету, доктор юридичних наук, професор;

В'ячеслав КОВАЛЕНКО, старший науковий співробітник наукової лабораторії соціологічних та кримінально-правових досліджень Дніпропетровського державного університету, кандидат юридичних наук;

Наталія ТОЛОШНА, науковий співробітник наукової лабораторії соціологічних та кримінально-правових досліджень Дніпропетровського державного університету.

З 33 Добробог Л. М., Коваленко В. В., Толошна Н. В. Запобігання корупції в гуманітарній сфері: аналітичний огляд. Дніпро : ДДУВС, 2023. 81 с.

Здійснено аналітичний огляд статей, які опубліковано в періодичних друкованих засобах масової інформації, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України та включені до категорії «Б» фахових видань, а також 100 матеріалів, що розміщено на Інтернет-сайтах з метою визначення шляхів запобігання корупції в гуманітарній сфері.

Аналітичне дослідження може слугувати підставою для прийняття відповідних рішень щодо запобігання корупції, як у період війни, так і післявоєнний час.

Для науковців, курсантів, студентів та широкого кола зацікавлених осіб.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. МОНІТОРИНГ ПЕРІОДИЧНИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ КАТЕГОРІЇ «Б» ЗВО МВС УКРАЇНИ (АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД НАУКОВИХ СТАТЕЙ ІЗ ПРОБЛЕМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ)	6
1.1. Методологічна частина.....	6
1.2. Методична частина.....	6
РОЗДІЛ 2. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ)	12
2.1. Методологічна частина.....	12
2.2. Методична частина.....	13
2.3. Результати соціологічного дослідження.....	13
ВИСНОВКИ	47
БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛІННЯ	49
ДОДАТКИ	60

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

МВС України – Міністерство внутрішніх справ України

МСЕК – медико-соціальна експертна комісія

ЗВО – заклади вищої освіти

ДДУВС – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ХНУВС – Харківський Національний університет внутрішніх справ

млрд. – мільярд

р. – рік

рф – російська федерація

ВСТУП

23 березня 2023 р. Уряд України, Група Світового банку, Європейська комісія та Організація Об'єднаних Націй презентували звіт «Друга швидка оцінка завданої шкоди на відновлення України». У ньому було представлено аналіз збитків України від російської військової агресії у період з 24 лютого до 1 червня 2022 р. Згідно зі звітом, потреби України на реконструкцію та відновлення оцінюються приблизно в 411 млрд. доларів США. Значну частину допомоги повинно бути направлено на відновлення соціальної та гуманітарної сфер тому, що саме ці сфери найбільше всього постраждали внаслідок військових дій РФ на українських теренах. Проблема запобігання корупції в гуманітарній сфері виходить на перше місце та набуває першочергового значення, як для правоохоронців-практиків, так і для юристів-науковців.

Для проведення аналітичного огляду з проблем запобігання корупції в гуманітарній сфері, перш за все, необхідно звернутись до з'ясування вченими сутності визначення гуманітарної сфери. Науковці розрізняють два розуміння – широке та вузьке. Філософи, політологи, історики схиляються до широкого визначення гуманітарної сфери, тобто це все, що стосується соціального та духовного життя людини і суспільства. Однак до визначення гуманітарної сфери у вузькому розумінні є сенс з'ясувати конкретні елементи (галузі) цієї сфери, а саме це: освіта, наука, медицина, культура.

В результаті чіткого визначення елементів гуманітарної сфери нами проведено аналітичний огляд про запобігання корупції саме в сферах освіти, медицини, спорту.

Аналітичний огляд складається із двох частин: перша частина – теоретична, друга частина побудована на аналізі емпіричного матеріалу.

У дослідженні здійснено аналітичний огляд фахових наукових статей та інформації, яку розміщено на Інтернет-ресурсах.

Тож запобігання корупції в гуманітарній сфері є визначальною у боротьбі з цим негативним явищем

Ключові слова: аналітичний огляд, корупція, моніторинг, профілактика, запобігання, органи та підрозділи Національної поліції України.

РОЗДІЛ 1.

МОНІТОРИНГ ПЕРІОДИЧНИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ КАТЕГОРІЇ «Б» ЗВО МВС УКРАЇНИ (АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД НАУКОВИХ СТАТЕЙ ІЗ ПРОБЛЕМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ)

1.1. Методологічна частина

Вчені-юристи неодноразово аналізували проблему корупції у різних сферах суспільного життя з метою її запобігання. Проблема загострилась у 2022 р. у зв'язку з війною російської федерації проти України, в якій найбільше всього збитків зазнали суспільна та гуманітарна сфери. Зрозуміло, що гуманітарна сфера відіграє і буде відігравати провідну роль у інноваційному розвитку, як економіки країни, так і суспільства в цілому.

Відтак виникла необхідність системного аналізу стану запобігання корупції в гуманітарній сфері.

Мета аналітичного огляду – проаналізувати наукові статті, які надруковані в періодичних засобах масової інформації, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України та включені до категорії «Б» фахових видань ЗВО МВС України.

Досягнення зазначеної дослідницької мети зумовило необхідність розв'язання таких задач:

- моніторинг періодичних друкованих засобів масової інформації категорії «Б»;
- визначення науковцями-юристами основних проблем щодо запобігання корупції в гуманітарній сфері.

Об'єкт – корупція в гуманітарній сфері.

Предметом дослідження виступають статті, які опубліковано в періодичних друкованих засобах масової інформації, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України та включені до категорії «Б» фахових видань.

Методи дослідження. Один із них – це метод аналізу, який дає можливість вивчити стан проблеми та визначити певні недоліки в її вивченості. У методологічному відношенні сутність методу аналізу полягає у виокремленні певних частин цілого. Синтез, як метод пізнання, забезпечує внутрішню організацію об'єкта та взаємозв'язок його істотних характеристик, юридичного прогнозування та моделювання¹.

1.2. Методична частина

Питання запобігання корупції в гуманітарній сфері розглядалися на підставі аналізу статей, які опубліковано в періодичних друкованих засобах

---

¹ Філософський енциклопедичний словник. К. : Абрис, 2002. С. 524.

масової інформації, зареєстрованих у Міністерстві юстиції. За інформацією, яку розміщено на офіційному сайті МВС України, систему закладів вищої освіти представлено одинадцятьма установами. Із них шість закладів – це державні академія та університети внутрішніх справ (Національна академія внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Донецький державний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет внутрішніх справ, Одеський державний університет внутрішніх справ)². Нами з обраної тематики проаналізовані фахові видання Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ), Одеського державного університету внутрішніх справ (Південноукраїнський правничий часопис) та Харківського національного університету внутрішніх справ (Право. ua.).

Вибірка фахових статей хронологічно обмежена 2018 р. та 2022 р. Генеральна кількість матеріалів, що аналізувалось 43 (100 %) фахових наукових статей із проблематики корупційних проявів та їх запобігання в Україні.

Найбільше всього наукових статей, в яких підіймались проблеми корупції, опубліковано в Науковому віснику Дніпропетровського державного університету (ДДУВС) – 41,7 %. В Праві. ua (ХНУВС) – 32,7 %; у Південноукраїнському правничому часописі (ОДУВС) розміщено 25,6 % (див. рис. 1).

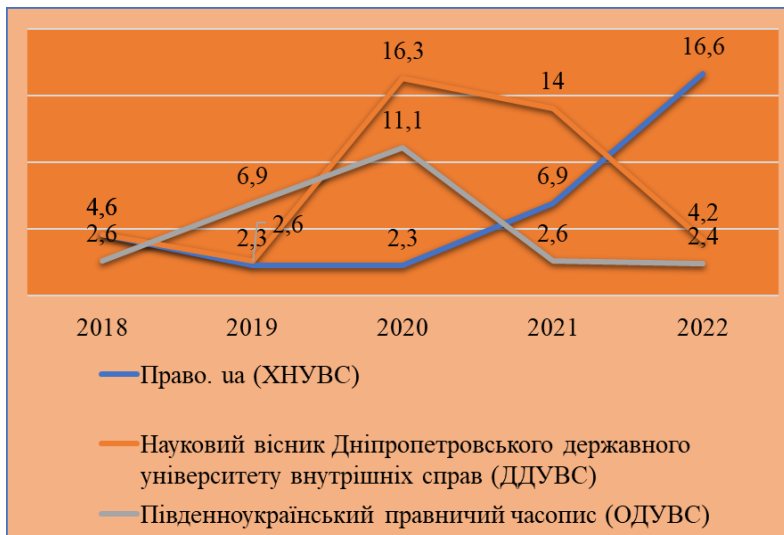
Підсумуючи, можна зазначити, проблематика «корупції» залишається актуальною для вивчення її, як науковцями-юристами, так і практиками.

Рис 1. Динаміка публікації статей у виданнях МВС України у період 2018-2022 рр., %

² Портал МВС. URL : <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/universities>.

Розподіл активності фахових публікацій з обраної тематики за роками у виданнях, що аналізуються, можна простежити за Рис.2. Найвищий рівень наукової активності ХНУВС ми спостерігаємо у 2022 р. Тематика запобігання корупції в Науковому віснику Дніпропетровського державного університету та Південноукраїнському правничому часописі найбільш активно висвітлювалась у 2020 р.

Рис. 2. Активність друку публікацій відповідної тематики за роками, %

Що ж стосується питання особистостей науковців, то їхні прізвища представлені в Табл. 1. Слід зазначити, що на 43 наукові статті приходиться 51 прізвище тих, хто друкував свої напрацювання в фахових виданнях. Така розбіжність пояснюється тим, що деякі статті були надруковані в співавторстві. Тому авторів більше, ніж статей. Але звертає увагу той факт, що ми не спостерігаємо прізвища науковця, який системно займався б висвітленням проблеми корупції – взагалі, і в гуманітарній сфері, зокрема. Хоча слід відмітити трьох науковців, які за даний період опублікували по дві роботи. Це – Дараган В. (видання – ДДУВС), Лупу А. (ОДУВС) та Пьохов В. (ХНУВС).

Таблиця 1

Науковці, які опублікували свої праці в фахових виданнях, що аналізуються, у період з 2018 р. по 2022 р., %

№ з/п	ПІБ дослідника	%
1	Andreev A.	1,9
2	Darahan V.	3,8
3	Furfaro R.	1,9
4	Kobets M.	1,9
5	Marchenko O	1,9
6	Alekseenko I.	1,9
7	Авсеєвич В.	1,9
8	Андрієшин В.	1,9

№ з/п	ПІБ дослідника	%
9	Асланов О.	1,9
10	Баран А.	1,9
11	Березняк В.	1,9
12	Білик І.	1,9
13	Бондаренко О.	1,9
14	Гейц О.	1,9
15	Держалюк О.	1,9
16	Зал Д.	1,9
17	Кадегроб А.	1,9
18	Калугіна І.	1,9
19	Канцір В.	1,9
20	Кардаш О.	1,9
21	Кікалішвілі М.	1,9
22	Красюк Т.	1,9
23	Кузніченко О.	1,9
24	Кушпіт В.	1,9
25	Лупу А.	3,8
26	Миронюк Р.	1,9
27	Михайлов М.	1,9
28	Мунько А.	1,9
29	Некlesa О.	1,9
30	Олійник А.	1,9
31	Павленко В.	1,9
32	Палешко Я.	1,9
33	Пархоменко-Куцевіл О.	1,9
34	Пиріг І.	1,9
35	Подоляка С.	1,9
36	Полевий В.	1,9
37	Приходько А.	1,9
38	Пьохов В.	3,8
39	Пьохова С.	1,9
40	Рибалкін А.	1,9
41	Романова О.	1,9
42	Сидорова Е.	1,9
43	Собакаръ А.	1,9
44	Тараніна М.	1,9
45	Трещов М.	1,9
46	Царевич О.	1,9
47	Шаблистий В.	1,9
48	Шевчук В.	1,9
49	Шевчук В.	1,9
50	Юрченко В.	1,9
51	Янішевська К.	1,9

За змістом фахові наукові статті із запобігання корупції в гуманітарній сфері розподілились наступним чином: ті, в яких досліджуються проблеми:

- теоретико-правові – 44 %;
- кримінального права – 26 %;
- адміністративного права – 11 %;
- конституційного права, господарського права, оперативно-розшукової діяльності відповідно по 5 %.

Рис. 3. Розподіл фахових наукових статей за змістом, %

Зупинимось на кримінально-правовій протидії корупційним проявам у медичній сфері. Так, В. Канцір та А. Олійник відмічають, що рівень поширення корупції у всіх сферах суспільного життя, включаючи охорону здоров'я, завдають значної шкоди національній безпеці України. Автори в своїй статті відмічають високий рівень корупції в медичній сфері та відносять цей напрям до пріоритетних напрямів державної антикорупційної стратегії держави. Науковці в своїй роботі звертаються до аналізу теоретичних питань. Зокрема, на їх думку, в нормативно-правових актах відсутня класифікація корупційних діянь у медичній сфері, у частині правильного визначення правового статусу працівника закладу охорони здоров'я, як суб'єкта корупційного злочину. На підставі огляду судової практики автори дійшли висновку, відсутнє чітке та однозначне розуміння питання щодо кримінально-правової кваліфікації корупційних правопорушень, що вчиняються лікарями та іншими медичними працівниками у зв'язку із здійсненням професійних функцій³.

³ Олійник А. М., Канцір В. С. Кримінально-правова протидія корупційним правопорушенням у медичній діяльності. *Право.ua*. 2022. № 2. С. 59-66. URL : <http://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-02/>

Царевич О., суддя Печерського районного суду міста Києва, в своїй науковій статті звертає увагу на сутність корупційних ризиків у сфері надання публічних послуг. Авторка доходить висновку, що основними причинами корупційних ризиків в публічному праві є поєднання:

- в одному органі виконавчої влади функцій з вироблення політики та нормотворчості з функціями поточного адміністрування;
- в одній інституції функцій з надання публічних послуг і контрольно-наглядових функцій⁴.

Юрченко В. охарактеризував нормативно-правові акти корупційних ризиків та виокремив напрями їх удосконалення під час надання електронних. Таким чином, слід відмітити корупційні прояви під час надання послуг в сфері міграції та громадянства⁵.

Березняк В. вважає профілактику корупції в органах поліції є обов'язковою діяльністю центральних органів виконавчої влади.

Таким чином, проаналізувавши фахові наукові статті із проблем запобігання корупції в гуманітарній сфері, ми дійшли висновку, що:

- 1) проблеми запобігання корупції в різних сферах суспільного життя системно досліджуються вченими;
- 2) всі дослідники дають оцінку корупції, як загрози національній безпеці України;
- 3) переважна більшість науковців вказують на недосконалість національного законодавства та необхідність його гармонізації з міжнародними нормативно-правовими актами.

Разом з тим, слід відмітити, що в результаті аналізу наукових статей, нам не вдалося прослідкувати певних авторів, які вузько та системно займалися б проблематикою запобігання корупції в гуманітарній сфері. Наведена аналітика може посприяти активізації наукових досліджень із зазначеної проблеми, створюючи відповідні наукові школи.

---

⁴ Царевич О. І. Особливості сутності корупційних ризиків у сфері надання публічних послуг. *Право.ua*. 2022. № 4. С. 75-82. URL : <http://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-4/>

⁵ Юрченко В. В. Правове регулювання запобігання корупційним ризикам під час надання електронних послуг у сфері міграції та громадянства у сфері міграції та громадянства. *Право.ua*. 2021. № 4. С.144-150. URL : <http://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2021-4/>

РОЗДІЛ 2. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ)

Висвітлені у публікаціях на Інтернет-ресурсах особливості корупції в гуманітарній сфері вивчалися методом традиційного аналізу матеріалів Інтернет-ресурсів (100 матеріалів).

Об'єкт дослідження: публікації на Інтернет-ресурсах, в яких відображена інформація щодо корупції у гуманітарній сфері за період 2018-2023 рр.

Предмет дослідження: специфіка висвітлення проблем корупції у гуманітарній сфері, що розміщена на Інтернет-ресурсах.

Мета дослідження: вивчення особливостей відображення інформації щодо корупції в гуманітарній сфері.

У процесі дослідження було:

- проаналізовано жанр публікацій;
- авторство публікації;
- географічні характеристики (локальність);
- джерела походження інформації;
- проаналізовано об'єкти (стать правопорушників) публікацій;
- посада правопорушників;
- злочин, про який іде мова в публікації;
- виявлено зазначені в публікаціях статті КК України, за які передбачена кримінальна відповідальність;
- з'ясована відповідальність, яка загрожує правопорушникам;
- проаналізовано дії співробітників правоохоронних органів в боротьбі з протиправними діяннями в гуманітарній сфері.

Ключові слова: корупція, запобігання корупції, гуманітарна сфера, хабарі, корупція в освіті, корупція в медичних закладах.

2.1. Методологічна частина програми

У березні-квітні 2023 року наукова лабораторія соціологічних та кримінально-правових досліджень провела соціологічне дослідження, спрямоване на вивчення проблем корупції в гуманітарній сфері.

Аналіз проблемної ситуації. Корупційні правопорушення в гуманітарній сфері досить часто явище в нашому суспільстві, яким пронизані фундаментальні галузі. Користуючись своїм службовим становищем, представники різних структур, закладів вищої освіти, медичних установ, отримують неправомірну вигоду, задовольняючи власні інтереси та, заподіюючи шкоду найбільш важливим суспільним відносинам.

Дослідження проблем корупції в гуманітарній сфері, особливо в найбільш значущих галузях життя людини (освіта, медицина (надання медичних послуг), культура та спорт), дає змогу виявити найбільш корумповані галузі, налагоджені механізми отримання неправомірної вигоди, сформувавши кримінологічний портрет особи кримінального правопорушення.

Поширення в суспільстві корупційних діянь, особливо в гуманітарній сфері, потребує вивчення та аналізу детермінантів даних злочинів, напрямів запобігання даним актам деліктної поведінки.

2.2. Методична частина програми

Метод дослідження: для проведення наукового дослідження щодо вивчення **корупції в гуманітарній сфері використовувався** традиційний метод аналізу документів. Вказаний метод є оптимальним та завдяки ньому отримуємо надійну інформацію, яка задокументована на різноманітних документальних джерелах та в матеріалах Інтернет-ресурсів.

Інструментарій дослідження (інструментарій): кодифікатор аналізу – методичний документ, в якому фіксуються результати збору документальної інформації. Він містить список категорій, одиниць та індикаторів аналізу, що доступні для спостереження та вимірювання, а також відповідають дослідницьким завданням.

Вибірка: відбір джерел інформації та комплектування вибіркової сукупності матеріалів аналізу є одним з етапів аналізу документів. Дане дослідження проводилося з використанням вибірки, яка полягала в обмеженні контекстного пошуку за словами та словосполученнями «корупція в гуманітарній сфері», «корупція в освіті», «корупція в медицині», «корупція в спорті».

2.3. Результати соціологічного дослідження

Таблиця 1

Рік публікації матеріалів

Рік	%
2018	5
2019	8
2020	14
2021	24
2022	24
2023 (4 місяці)	25
Всього	100

Аналіз матеріалів Інтернет-ресурсів, що стосуються проблеми корупції в гуманітарній сфері, був обмежений часовим проміжком періоду з 2018 року по квітень 2023 року. Четверта частина (25,0 %) проаналізованих публікацій – це матеріали за чотири місяці 2023 року, майже стільки ж публікацій за 2022 та 2021 роки – по 24,0 %, менше за 2020 рік – 14,0 %, найменше проаналізовано за період 2019 та 2018 років – 8,0 % та 5,0 % відповідно (див. табл. 1).

Таблиця 2

Географічні характеристики контенту

Локація	%
Вінницька	1
Волинська	5
Вся Україна	2
Дніпропетровська	4
Донецька	2
Житомирська	3
Закарпатська	5
Запорізька	4
Київська	31
Кіровоградська	6
Луганська	1
Львівська	8
Одеська	5
Полтавська	4
Рівненська	4
Сумська	2
Тернопільська	3
Харківська	3
Хмельницька	2
Черкаська	2
Чернівецька	3
Всього	100

З точки зору локальності публікацій та місця подій, що висвітлені в них, то виявилось, що найбільше таких публікацій стосуються: Київська область – 31,0 %, Львівська – 8,0 %, Кіровоградська – 6,0 %, Волинська, Закарпатська та Одеська по 5,0 %, Дніпропетровська, Запорізька, Полтавська та Рівненська – по 4,0 %, Житомирська, Тернопільська, Харківська та Чернівецька – по 3,0 %, Донецька, Сумська, Хмельницька, Черкаська та вся Україна – по 2,0 % та Вінницька 1,0 % (див. табл. 2).

Таблиця 3

Авторство (джерело походження матеріалів)

Авторство	%
Журналіст	49
Член правління «Центру протидії корупції»	1
Виконавчий директор «Центру Охорони Здоров'я» акціонерного товариства «Укрзалізниця»	1
Інтернет-ресурс (безособовий)	34
Освітній сайт	12
Служба безпеки України	3
Всього	100

В 51,0 % проаналізованих публікацій вказаний їх автор (49,0 % – журналіст, по 1,0 % Член правління «Центру протидії корупції», Виконавчий директор «Центру Охорони Здоров'я» акціонерного товариства «Укрзалізниця»), у 49,0 % публікацій автор не вказаний, але 12,0 % – це матеріали на освітньому сайті та 3,0% з сайту Служби безпеки України (див. табл. 3).

Таблиця 4

Жанр

Жанр	%
Інформаційне повідомлення	57
Матеріал з освітнього сайту	12
Публіцистична стаття	28
Матеріали з сайту Служби безпеки України	3
Всього	100

Найбільше публікацій носять характер інформаційного повідомлення, де коротко, стисло висвітлена основна проблема, особа правопорушника, його посада – 69,0 % (12,0 % з освітнього сайту), публіцистична стаття займає 28,0 % проаналізованих матеріалів, 3,0 % – матеріали з сайту Служби безпеки України (див. табл. 4).

Таблиця 5

Сфери життя, в яких відбуваються корупційні правопорушення

Сфера	Кіл-ть
Освіта	47
Школа	7
Загальноосвітня школа	6
Автошкола	1
Дитячий садочок	4
Дитячий садочок	4
Заклад вищої освіти	22

Сфера	Кіл-ть
Приватний вищий навчальний заклад	1
Університет	19
Льотної академії Національного авіаційного університету	1
Кропивницький інститут державного та муніципального управління	1
Медичний заклад вищої освіти	6
Медичні ЗВО по всій Україні	1
Медичний ЗВО	4
Національний медичний університет	1
Коледж, професійно-технічне училище	3
Коледж	2
ПТУ	1
Інше	2
Державної служби морського та річкового транспорту України, залучивши до протиправної діяльності представників приватних компаній, що здійснюють діяльність з навчання судноводіїв маломірних суден	1
Національна академія аграрних наук	1
Міністерство освіти та науки, управління освіти	3
Управління освіти Голосіївської районної державної адміністрації у Києві	1
МОН освіти та науки	2
Медицина	43
МСЕК	8
МСЕК	8
Онкологічні диспансери	2
Онкологічний диспансер	2
Військовий госпіталь	3
Львівського військовий госпіталь	1
Військовий клінічний госпіталь	1
Львівський обласний шпиталь ветеранів війни та репресованих ім. Юрія Липи	1
Екстрена та швидка медична допомога	5
Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги	1
КП «Колківський центр первинної медико-санітарної допомоги»	1
Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф	1
Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф	1
«Центр первинної медико-санітарної допомоги»	1
Медичні заклади	6
Центр кардіохірургії	1
Психіатрична лікарня	1
Київський міський дитячий діагностичний центр	1

Сфера	Кіл-ть
Національний інститут раку	1
Криворізький протитуберкульозний диспансер	1
Заклади «Центру охорони здоров'я» АТ «Укрзалізниця»	1
Пологові будинки	3
Пологові будинки	2
Державні жіночі консультації	1
Лікарні, поліклініки	13
Лікарня	7
Поліклініка	1
Медичні заклади	2
Обласна лікарня	1
Сільська амбулаторія	1
Опікове відділення одного з медзакладів	1
Центральна військово-лікарська комісія Міністерства оборони України	2
Центральна військово-лікарська комісія Міністерства оборони України	2
Департамент охорони здоров'я	1
Департамент охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації	1
Спорт	7
Департаменту молоді та спорту Київської міськдержадміністрації	1
Федерації бодибілдингу України	1
Українська асоціація футболу	1
Палацу спорту	1
Федерації змішаних єдиноборств (ММА) України	1
Дзюдоїстка в паралімпійському спорті України	1
Паралімпійський спорт із параканое	1
Культура	3
Міністерство культури	1
Національної музичної академії України імені Петра Чайковського	1
Волинський драмтеатр	1
Всього	100

Розглядаючи сфери життя, в яких були виявлені правопорушення, пов'язані з корупцією, то найбільш корумпованими сферами виявилися медицина та освіта. Найчастіше в публікаціях на Інтернет-ресурсах йшлося про корупційні діяння в сфері освіти – 47,0 % (переважно вищі навчальні заклади – 28,0 %, з яких 6,0 % медичні заклади освіти) та в медицині – 43,0 % (лікарні, поліклініки – 13,0 %, МСЕК – 8,0 %, медичні заклади – 6,0 %, пологові будинки – 3,0 %, військові госпіталі – 3,0 %). В спорті та культурі по 7,0% та 3,0% відповідно (див. табл. 5).

Таблиця 6

Посада правопорушника

Посада	Кіл-ть, %
Медицина сфера	48,4
<i>Лікарі, медперсонал</i>	29,5
Сімейний лікар	1
Лікар	7
Медперсонал	11
Лікарка обласної психіатричної лікарні	1
Лікарка-психіатриня медичної установи	1
Рентгенологиня Львівського обласного шпиталю ветеранів війни та репресованих ім. Юрія Липи	1
Медики Центральної військово-лікарської комісії Міноборони	1
Групи лікарів спеціалізованої медико-соціальної експертної комісії	3
Лікарі інституту раку	2
Лікарі Житомирського обласного онкологічного диспансеру	1
Лікарі різних медичних установ	3
Лікарі опікового відділення одного з медзакладів	1
Лікарі в пологових будинках (лікарнях)	1
Голова лікарської комісії однієї з районних лікарень	1
Експерта Київського обласного бюро медико-соціальної експертизи	1
Керівники медичних закладів	18,9
Очільниця міжрайонної МСЕК	1
Голова МСЕК	1
Керівники медзакладів Львова й області	1
Заступник начальника Центральної військово-лікарської комісії Міністерства оборони України	1
Директор приватного медичного центру	1
Начальник військово-лікарської комісії Державної установи «Територіальне медичне об'єднання МВС по Кіровоградській області»	1
Керівника центру кардіохірургії Одеської обласної лікарні	1
Головний лікар медичної установи	2
Головний бухгалтер медичної установи	1
Заступник головного лікаря	5
Керівництво лікарні	1
Т.в.о. директора КП «Колківський центр первинної медико-санітарної допомоги»	1
Директорка Криворізького протитуберкульозного диспансера	1
Завідувач відділенням	1
генеральний директор Новомиргородської міської лікарні	1

Гендиректор медичного закладу	1
Голова Хмельницької медико-соціальної експертної комісії	1
Головні лікарі закладів «Центру охорони здоров'я» АТ «Укрзалізниця» 8 клінічних лікарень в Києві, Харкові, Одесі, Львові та Дніпрі	1
Освітня сфера	33,6
<i>Керівники кафедр</i>	3,3
Завідувач військової кафедри університету	1
Керівник кафедри полтавського педагогічного університету	1
Завідувача кафедри біології та основ здоров'я людини природничого факультету в ІНПУ	1
Колишня завідувачка кафедри	1
<i>Викладачі</i>	5,7
Працівник ЗВО	2
Доцент кафедри університету	1
Професор медичної академії	1
Викладачі факультету фізичного виховання	1
Колишні працівники Центральноукраїнського державного педагогічного університету	1
Асистент кафедри медичного університету	1
<i>Директори шкіл, коледжів</i>	7,4
Директор автошколи	1
Заступник директора	1
Керівник навчального закладу (коледжу)	1
Заступниця директора коледжу	1
Директор загальноосвітньої школи	1
Директор ПТУ	1
Керівництво школи	1
Освітня вертикаль: департамент освіти, директор школи	1
Керівництво дитячого садка	1
<i>Керівництво ЗВО</i>	17,2
Директор інституту державного та муніципального управління	1
Радниця ректора приватного закладу вищої освіти	1
Директорка ЗВО	1
Радниця ректора	1
Проректор університету	2
Виконувач обов'язків декана факультету Льотної академії	2
Декан факультету	4
Генерального директора одного з Директоратів Міністерства освіти	1
Ректор університету	2
Ректор Національного медичного університету Катерина Амосова	1
Колишній ректор медичного вузу	1
Помічник ректора університету	3
Заступник ректора медичного університету	1

Керівники спортивних організацій, спортивні тренери	4,1
Тренер дзюдо в параолімпійському спорті України	1
Тренер параканое в параолімпійському спорті України	1
Керівництво Федерації змішаних єдиноборств (ММА) України	1
Президент та генеральному секретарю Української асоціації футболу	1
Керівник Федерації бодіблінгу України	1
Посадовці	10,7
Посадовці Управління освіти Голосіївської районної державної адміністрації у Києві	1
Заступник мера Добропілля	1
Колишня топ-чиновниця КМДА	1
Посадовці однієї з установ Департаменту молоді та спорту Київської міськдержадміністрації	1
Гендиректор одного з директоратів МОН	1
Заступник директора Департаменту охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації – начальник управління лікувально-профілактичної роботи	1
Начальник управління розвитку та впровадження державної політики з соціально значущих хвороб	1
Службові особи Головного військового клінічного госпіталю	1
Ексначальник управління Мінкульту	1
Екзаступниця міністра культури	1
Колишній перший заступник генерального директора «Національна кінематека України»	1
Міська рада	1
Екзаступниця міністра соціальної політики України	1
Інші особи	3,3
Бенефіціарні власники низки ТОВ	1
Керівник ТОВ, який придбав майновий комплекс ДП «НКУ»	1
Службова особа Державної служби морського та річкового транспорту України	1
Іноземний громадянин, який постійно проживає в Україні. Він діяв у змові з працівниками держпідприємства у сфері освіти, яке здійснює супровід навчання іноземних студентів	1
Всього	122

Правопорушники, які скоїли злочини, що пов'язані з корупційними діями, займають різні посади, але зазвичай це керівні посади. Найчастіше керівники медичних закладів – 18,9 %, керівництво ЗВО – 17,2 %, керівники кафедр, директори шкіл – 10,7 % та така ж частина посадовців – 10,7 %. Також значна кількість правопорушників серед лікарів та медичного персоналу – 29,5 %. Тож, загалом в медичній сфері правопорушників виявилось майже половина – 48,8 %, в освітній сфері – 33,6 % (див. табл. 6).

Слід зазначити, що правопорушників більше, ніж проаналізованих публікацій, оскільки в одній публікації були випадки, коли зловмисників було більше одного.

Таблиця 7

Стать правопорушника

Стать	%
Чоловік	50
Жінка	16
Не вказано	5
Група правопорушників (декілька осіб)	29
Всього	100

В більшості публікацій зазначалась стать правопорушників, але в деяких публікаціях зловмисників було декілька або ж навіть група. Проаналізувавши матеріали, виявилось, що у половині публікацій правопорушниками-корупціонерами є чоловіки, у 16,0 % – жінки, у 29,0 % публікацій злочинців декілька або група (див. табл. 7).

Таблиця 8

Злочин, який скоїв правопорушник

Злочин	Кіл-ть
Допомога абітурієнтам під час вступу до ЗВО	12
Вплив на приймальну комісію з метою успішного вступу до вишу	2
За успішні вступ та складання іспитів	3
Вимагав від абітурієнта грошові кошти в розмірі 5 300 грн за успішне складання вступних іспитів і подальше зарахування до вказаного навчального закладу	1
Викладач систематично вимагав хабарі з абітурієнтів за сприяння у вступі на державну форму навчання	1
Вимагання 100 тисяч гривень за зарахування до університету іноземних студентів. Корупційна схема діяла на постійній основі: 200 американських доларів «коштувало» переведення до навчального закладу, 800 доларів – с кладання академічної різниці. Крім цього, студенти мали офіційно сплачувати за освітні послуги на рахунок університету: «Слідчі встановили й те, що керівництво університету привласнювало і не перераховувало до держбюджету офіційні платежі, що призвело до багатомільйонних боргів університету перед державою»	1
За хабар керівник навчального закладу гарантував позитивне прийняття рішення щодо вступу абітурієнта на бюджетну форму навчання	1
Заступниця директора коледжу вимагала та одержала від родича абітурієнтки 1500 доларів США за безперешкодний вступ до навчального закладу на державну форму навчання	1

Злочин	Кіл-ть
Зловмисники за гроші влаштували охочих у навчальні заклади в різних регіонах країни. Оформлення відбувалося без належної подачі документів і складання іспитів	1
Вступ іноземців до університету та вирішення питання щодо одержання віз, що дають їм дозвіл для в'їзду на територію України	1
Закриття практики здобувачам освіти	1
Викладачі факультету фізичного виховання могли за хабарі закривати практику студентам, які перебували за межами країни	1
Конфлікт інтересів	2
Приймав рішення в умовах реального конфлікту інтересів і при цьому не повідомив про наявний конфлікт інтересів Волинську обласну раду чи Національне агентство з питань запобігання корупції	1
Не повідомив у встановленому законом «Про запобігання корупції» порядку Колківську селищну раду про наявність у нього реального конфлікту інтересів, видавши та підписавши наказ про прийняття на роботу. На підставі цього наказу на посаду лікаря загальної практики – сімейного лікаря Колківської АЗПСМ з 24 березня 2021 року було прийнято його дружину	1
Успішне складання іспитів, отримання дипломів	9
допомагав студентам успішно закрити сесію без здачі іспитів	1
побори зі студентів за здачу сесії та не відрахування з вишу	1
Виявлено 20 студентів, які намагались скласти іспит під чужими іменами. Замість справжніх студентів-медиків іспит прийшли складати інші юнаки та дівчата. Саме їхні фото були вклеєні в паспорти замість справжніх фотографій	1
Системно вимагав від студентів гроші за успішне складання державних іспитів та видачу військового квитка офіцера запасу	1
Взяв хабар від переселенця з Херсона, який вчився в автошколі, щоб отримати водійське посвідчення категорії «В». Чоловік не склав теоретичний іспит на знання ПДР, відтак директор автошколи запропонував йому за 200 доларів хабаря вирішити питання з успішним складанням	1
Вимагання та отримання хабарів при видачі посвідчень судноводіїв у Держслужбі морського та річкового транспорту України залучивши до протиправної діяльності представників приватних компаній, що здійснюють діяльність з навчання судноводіїв маломірних суден, організували схему одержання неправомірної вигоди за складання іспитів та видачу посвідчень судноводія	1

Злочин	Кіл-ть
Колишній ректор одного з медичних вишів організував схему складання іспиту, маючи широке коло знайомств в Міністерстві охорони здоров'я України та державній організації «Центр тестування». За винагороду розміром від 3 тисяч доларів США він обіцяв вирішити питання із успішним складанням ліцензованих іспитів та одержанням відповідного сертифікату	1
Асистента кафедри медуніверситету, який за винагороду обіцяв студентам вишу «посприяти» у складанні іспиту пропонував студентам посприяти у складанні Єдиного державного кваліфікаційного іспиту, зокрема, тестового компоненту «КРОК»	1
Радниця ректора за хабарі «гарантувала» одержання дипломів про закінчення вишу без фактичного навчання і складання іспитів	1
Поновлення на навчання, переведення	3
Висловила вимогу громадянці надати їй грошову винагороду за сприяння у безперешкодному та швидкому поновленні на навчанні. Директорка запевнила, що після цього з дівчиною буде укладено відповідний договір про надання освітніх послуг	1
Директор інституту вимагав у студента 20 тис. грн за переведення на заочну форму навчання та за зарахування заліків	1
Продаж дипломів раніше відрахованим студентам сприяння у відновленні в навчальному закладі і отриманні випускних дипломів поза встановленими вимогами навчальної програми	1
Вимагання хабаря від батьків учнів шкіл, здобувачів освіти	3
Директор закладу вимагає хабар у батька одного з учнів школи за вирішення питання, яке входить до компетенції керівника навчального закладу	1
Виконувачі обов'язків декана двох факультетів Льотної академії НАУ обвинувачують у вимаганні та одержанні 45 тис. грн. неправомірної вигоди від курсантів освітнього закладу	1
Побори директора з батьків школярів	1
Внесення неправдивих даних до електронних систем	3
Підробка сертифікату про вакцинацію та отриманні хабаря. За 1500 грн. 29-річний лікар сільської амбулаторії вніс неправдиві дані до електронної системи та згенерував міжнародне свідоцтво про вакцинацію	1
Разом зі спільниками вносила до інформаційної системи HELSI неправдиву інформацію щодо наданих послуг пацієнтам. За це на рахунок протитуберкульозного диспансеру переводили бюджетні кошти, а учасники схеми отримували неправомірну вигоду за послуги, яких не надавали. Таких договорів уклали щонайменше 18	1

Злочин	Кіл-ть
Фінансисти закладу застосовували протиправний механізм привласнення бюджетних коштів зарплатного фонду в особливо великих розмірах. Для цього вони втручалися в систему бухгалтерського обліку університету та вносили неправдиві дані	1
Вимагання від спортсменів відсотків з винагороди	2
Тренер вимагав у спортсменки 10 % від зароблених призових коштів та переведення її на пів ставки лише через те, що вона відмовилась віддавати ці 10 % з винагороди місцевих коштів	1
Параолімпійський чемпіон із параканое віддавав 10 % призових зі здобутих нагород. Якщо не хочеш платити 10 %, то вписуєш у контракті мою дружину. Дружина та син тренера їздили на збори за державний кошт. Натомість отримувала зарплату, премії, які витрачала на походи по магазинах. Разом із тренером та його дружиною на тренувальні збори їздив ще й їх син. Звісно, усі вони їздили за державний кошт. Але ці тренувальні збори були для них не роботою, а відпочинком	1
Продаж ліків вже куплених державою	4
Лікарі змушували онкохворих купувати дорогі ліки, які вже закупила держава. Препарати пацієнтам мали видавати безкоштовно, але натомість їх списували і продавали в аптеки за пів ціни	1
Медпрепарати, закуплені за державні кошти, лікарні перепродають пацієнтам за гроші підозрюваних лікарів інструктували медичний персонал, як правильно поводитися з пацієнтами, щоб вони платили за медпрепарати, уже куплені за державний кошт	1
Медики призначали онкохворим лікування, а дороговартісні ліки пропонували купувати в аптеках – це при тому, що дані медикаменти вони безкоштовно отримували від держави на кожного хворого. Медики-шахраї «списували» отримані ліки і продавали їх приватним аптекам за пів ціни	1
Зловмисники обдурювали пацієнтів щодо відсутності необхідних їм препаратів і пропонували придбати ліки, які ж насправді мали надаватися безкоштовно. Медичний директор під час консультації пацієнтів, які потребували оперативного втручання, повідомляв про відсутність необхідних медичних засобів, препаратів та пропонував придбати їх у підконтрольної фірми	1
Привласнення, розтрата бюджетних коштів	17
Посадовці налагодили механізм привласнення бюджетних грошей через фіктивне працевлаштування до медзакладу. Для реалізації схеми вони залучили своїх знайомих, яких оформили на роботу і нараховували їм заробітну плату	1

Злочин	Кіл-ть
Директорка медзакладу влаштувала до диспансеру власного дядька, який фактично не виконував покладених на нього обов'язків, але отримував за це заробітну плату	1
Привласнювали кошти, які здали як внески, а вони були найдорожчі в Україні, щоб потрапити до збірної Чемпіонату країни серед дітей, юнаків та юніорів	1
Організатори злочинної схеми розробили план, за яким під виглядом санації «НКУ», яке перебувало в скрутному фінансовому становищі, планували заволодіти майном підприємства за безцінь. Для цього вони залучили посадовців Мінкультури й самого держпідприємства. Ті відповідно погодили незаконний план санації, і забезпечили перемогу в аукціоні з продажу майна наперед визначеної ТОВ «Вест Прайт», яка до того ж придбала будівлі за заниженою ціною	1
Керівництво медзакладів прописувало тендери на витратники так, щоб у них вигравала одна і та ж компанія «Едвіл» і брало за це відкати у розмірі 10-15 % від суми договорів	1
Будучи начальником відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Добропільської міської ради, уклав договір з товариством з обмеженою відповідальністю «СМ-Строй» на виконання капітального ремонту елементів благоустрою Палацу спорту на загальну суму понад 965 тис грн. При цьому посадовець достеменно знав, що зазначені у договорі роботи, зокрема розбирання старого асфальтобетонного покриття, вивіз сміття та улаштування нової тротуарної плитки, фактично проведені у 2019 році іншим підприємством за кошти благодійних організацій. Натомість у подальшому замовник підписав акт робіт, начебто виконаних підрядником, що призвело до безпідставного перерахування на рахунок останнього вищезазначених бюджетних коштів	1
Привласнення 26,5 млн грн під час закупівлі обладнання для будівництва заводу із виготовлення штучного покриття для футбольних майданчиків В подальшому вони легалізували частину цих коштів	1
Посадовці «заробляли» на закупках спортивного інвентаря до дитячо-юнацьких закладів. Вони закупували продукцію сумнівної якості через підконтрольну фірму за штучно завищеними цінами. Для цього фігуранти справи підробляли документацію щодо проведення тендерних процедур та поставки на баланс придбаних товарів на загальну суму 12 мільйонів грн	1

Злочин	Кіл-ть
Працівник тимчасово виконував обов'язки генерального директора установи, уклав договір з фірмою, що займалася продажем товарів, необхідних для запобігання виникнення та поширення в університеті хвороби на загальну суму 2 875 000 грн. Але, зловживаючи своїм службовим становищем, через необґрунтоване підвищення ціни за одиницю товару, здійснив розтрату частини коштів на користь постачальника	1
Розкрадання бюджетних грошей, які виділяли на реконструкцію соціальних об'єктів у Харківській області. Зловмисники привласнили майже 2 мільйони гривень, за які у місті Дергачі мали б провести капітальний ремонт і утеплення дитячого садочка. Згідно з підписаними документами, підрядники мали підвищити енергоефективність будівлі, зокрема утеплити її фасад і замінити старі вікна. Підрядник не виконав необхідних робіт, а перераховані бюджетні гроші вивели у тінь. Для цього учасники схеми нібито внесли до звітної документації неправдиві дані про обсяги та вартість ремонту	1
Особистому водієві керівника НААН незаконно нараховано близько 800 тис. грн заробітної плати шляхом одночасного «працевлаштування» у шести державних підприємствах, які входили до структури Академії	1
Медзаклад уклав з НСЗУ договір про відшкодування вартості послуг із реабілітації хворих на понад 59 мільйонів гривень. Через брак пацієнтів у закладі ймовірно домовились з сімейними лікарями, аби ті виписували фіктивні направлення за гонорари	1
За підробленими платіжними дорученнями було отримано 400 тисяч гривень. Спортсменка Анна Ус заявила про те, що вона з власної кишені витратила близько 1300 євро на участь у міжнародному чемпіонаті у Франції. Проте, як повідомили у Міністерстві, на кожну команду, яка відправлялася на змагання, з бюджету було виділено 27 тис. євро. За підробленими дорученнями отримала в Мінспорту кошти замість спортсменів та тренерів. При цьому самі бодибілдері заявляють	1
Помічник ректора Національного авіаційного університету щомісяця отримує премію в більш, ніж 1000 % до свого 0,5 основного окладу. З урахуванням надбавок, помічник ректора НАУ щомісяця отримує до 25 тис. грн. заробітної плати з бюджету університету, крім офіційної зарплати ЗВО, він заробляє ще й на наданні НАУ освітньої послуги.	1
Колишні працівники Центральноукраїнського державного педуніверситету нараховували собі незаконно величезні зарплати – іноді по 300-400 тис. грн зарплат і премій	1

Злочин	Кіл-ть
Управління освіти Голосіївської районної державної адміністрації у Києві за результатами тендера уклало з підприємством договори на закупівлю 17 генераторів. Це обладнання має забезпечити електроенергією укриття навчальних закладів Голосіївського району столиці. Вартість контракту на закупівлю генераторів становила понад 3,7 мільйонів грн. Слідство встановило, що для незаконного отримання коштів зі столичного бюджету посадовці забезпечили перемогу в тендері підприємцю, який запропонував ціни значно вище ринкових. Це призвело до безпідставного перерахування понад 1,3 мільйони грн	1
Головні лікарі закладів «Центру охорони здоров'я» АТ «Укрзалізниця» 8 клінічних лікарень в Києві, Харкові, Одесі, Львові та Дніпрі налагодили корупційні схеми (Головний лікар не змогла пояснити походження рентгеноскопичного обладнання, договору про відповідальне зберігання просто не знайшлося. Головний лікар проігнорувала всі накази управління «Укрзалізниця» і впродовж 5 років приховувала цю установку у відділенні урології. Навіть київську комісію з інвентаризації не допустили до нього, головний лікар в Одесі довго упирался і не хотів позбутися пральні, де собівартість послуги за 1 кг білизни складала 50 грн (в Києві ця сума коливалася від 15 до 23 грн (за складне прання реанімаційної білизни))	1
Побори в пологових будинках, лікарнях	3
Лікарі говорять прямо: «якщо платиш, то ми тебе випишемо з пологового будинку»	1
Лікарі вимагають гроші з породіль: «якщо ви хочете, щоб я приймав пологи, потрібно платити \$ 200»	1
Головний лікар живе не за статками, допомагає бізнесу дружини заробляти на ремонті комунальних об'єктів. В нього районна лікарня – це бізнес на людях, в яких біда... У нього без взяток нічого не обходиться», «Всі аптеки йому дань отстьогають»	1
Придбання ліків, медикаментів та обладнання за завищеними цінами	3
Службову недбалість під час закупівлі медикаментів для лікування онкохворих людей. Медикаменти чиновники нібито закупили за завищеними цінами	1
Лікарня придбала медпрепарати проти Covid-19 за значно завищеними цінами	1
Величезна корупція при закупівлі обладнання для онкодиспансеру	1

Злочин	Кіл-ть
Вимагання хабарів за проведення операцій	4
Медики вимагали хабарі за проведення нейрохірургічних операцій інвалідам першої та другої груп брали з пацієнтів до півмільйона гривень. Хабарі оформляли нібито добровільними «внесками» на розвиток лікарні. Розмір хабарів залежав від «пакету послуг», у тому числі за проведення операцій, розміщення в окремій палаті, безперешкодне оформлення документів встановленого зразка	1
Головний лікар видав розпорядження, всім лікарям без винятку направляти хворих до приватної лабораторії через відсутність можливості зробити аналізи у власній залізничній лікарні та оплачувати операції, хоча у людини є страховка	1
Вимагання у матері пораненого військовослужбовця грошей за лікування сина (операції, перев'язки), купувала всі медикаменти для лікування свого сина, але ліки були в наявності в лікарні	1
Медики вимагали від пацієнтів гроші за безкоштовні операції на серці	1
Побори в дитячих садочках	3
Побори в дитячому садку, в якому керівництво збирає «добровільні внески» по 300-500 грн на засоби гігієни, побутову хімію, канцтовари, чистку килимів, подарунки дітям і вихователям на дні народження і свята, на ремонти та інше	1
Постійні побори та «благодійні» внески, які насправді є примусовими	1
Вихователів та батьків дітей, які ходять в один із дитячих садочків містечка, змушували здавати по 150 грн на генератори	1
Вимога хабара за видачу медичної довідки	6
Лікарка-психіатриня медичної установи Львова вимагала хабар у військовослужбовця Збройних сил України за видачу за видачу медичної довідки	1
За різні суми хабарів він «пропонував» чоловікам ухилитися від проходження строкової військової служби в умовах воєнного стану	1
Заступник начальника Центральної військово-лікарської комісії ЗСУ за різні суми хабарів «пропонував» чоловікам ухилитися від проходження строкової військової служби в умовах воєнного стану	1
Оформленням відповідного висновку про непридатність до проходження військової служби у Збройних силах України	1
Взяття хабара у військового за визнання його обмежено придатним до служби, визнанні його обмежено придатним до служби за станом здоров'я, щоб він служив у тих частинах, які не беруть участі в бойових діях	1

Злочин	Кіл-ть
Сприяння у видачі чоловіку висновку комісії про непридатність до військової служби за станом здоров'я з подальшим зняттям з обліку у військкоматі	1
Сприяння в оформленні групи інвалідності	13
Сприяли громадянину в отриманні ним II групи інвалідності довічно. За понад 80 тис. грн йому оформили необхідну медичну документацію про проходження лікування та присвоєння групи	1
Вимагали з громадян кошти за встановлення групи інвалідності. Голова комісії через посередника вимагав та одержав \$ 700 США за сприяння у підготовці документів для встановлення II групи інвалідності	1
Налагодила схему незаконного отримання грошових коштів від пацієнтів, які зверталися до медустанови для встановлення їм групи інвалідності	1
Посадовиця вимагала та одержала неправомірну вигоду за прийняття рішення про направлення особи на медико-соціальну експертну комісію для присвоєння групи інвалідності	1
Голова МСЕК повинен був вплинути на позитивне рішення членів МСЕК, які мала дати хмельничанці II групу інвалідності	1
Вимагання тисячі доларів за вирішення питання про надання колишньому військовослужбовцю, учаснику бойових дій, III групи інвалідності	1
Голова медичної (військово-лікарської) комісії – лікар Територіального медичного об'єднання МВС України в Кіровоградській області отримав тисячу доларів за обіцянку вирішити з посадовими особами обласного бюро медико-санітарної експертизи питання про встановлення інвалідності. Згідно з повідомленнями правоохоронців, йшлося про встановлення 3-ої групи інвалідності учаснику бойових дій	1
Отримання хабара за видачу висновку про час настання інвалідності	1
Отримання неправомірної вигоди від військовослужбовців, учасників АТО та ООС за проходження військово-лікарської комісії та призначення групи інвалідності для подальшого проходження МСЕК (медико-санітарної експертної комісії – ІФ)	1
Хабар із захисника України за першу групу інвалідності	1
Отримували хабарі за встановлення мешканцям області групи інвалідності. Посадовці систематично вимагали та отримували неправомірну вигоду від мешканців Вінниці та області за прийняття рішення щодо встановлення групи інвалідності	1

Злочин	Кіл-ть
За статус «інваліда» в експертних комісіях з бійців вимагають гроші	1
Засуджена висунула пацієнту протиправну вимогу – \$ 8000 США за медичні довідки, які продовжать групу інвалідності та дозволять військовому отримати передбачену законодавством одноразову матеріальну виплату. При цьому медпрацівниця обіцяла учаснику АТО здійснити вплив на військово-лікарську комісію, яка і ухвалить відповідне рішення	1
Вимагання плати за безкоштовні послуги	4
Медзаклад на Тернопільщині бере плату за безкоштовний медогляд	1
Гендиректор лікарні вимагав плату від хворих за перевезення автомобілями швидкої допомоги, що належить закладу (за транспортування з Чернівців до Ужгорода), також триває розслідування щодо його причетності до організації механізму привласнення гуманітарної допомоги	1
Лікарка психіатричної лікарні вимагала від військовослужбовця Збройних сил України 200 доларів США. Натомість жінка мала видати йому епікриз про результати лікування у закладі	1
«Ви з села, платіть гроші, декларація нічого не значить...». Саме так у Кременчуці в державних поліклініках, державних жіночих консультаціях та у пологових будинках відповідають всім, хто прописаний у сільській місцевості, але мають декларацію з сімейним лікарем у Кременчуці, беруть гроші за здачу аналізів, ні чеку, ні виписки не надають. Просто, гроші з рук в руки, які ніде не фіксуються	1
Неправомірна вигода за оренду приміщень в державних установах	4
Ректор та проректор одного з харківських вишів вимагали від підприємця неправомірну вигоду у розмірі 300 тис. грн за надання згоди на оренду приміщень університету	1
Посадовці налагодили схему вимагання коштів за оренду приміщень, що належать академії та перебувають у державній власності. Вони отримували гроші без укладання будь-яких договорів та угод. Зокрема, за один день оренди концертної зали для знімання рекламного ролика посадовці вимагали 160 тис. грн, що еквівалентно чотирьом тисячам доларів	1
Ректор одного з університетів та його помічник за 150 тис. грн обіцяли підприємцю надати доступ та дозволити використання інноваційного обладнання у науково-практичній діяльності комерційної структури	1
Проректор вимагав \$ 5 тис. за безперешкодне укладення договору оренди 300 кв. метрів приміщень університету	1

Злочин	Кіл-ть
Вплив задля позитивного рішення щодо працевлаштування	1
До заступника директора звернулась жінка, яка хотіла працевлаштуватись медсестрою на «швидку». Він провів її до головного лікаря, керівника швидкої для співбесіди. А після проведення співбесіди, надумав отримати неправомірну вигоду від жінки за вплив на керівника швидкої задля позитивного рішення щодо працевлаштування. Відтак запросив жінку у свій кабінет, де і повідомив про потребу передати йому тисячу доларів.	1
Вимагання коштів від співробітників установ	3
Зловмисники займалися вимаганням коштів від співробітників установи, щотижня співробітники діагностичного центру були зобов'язані платити відсотки з: 1) з лікування та надання медичних послуг в установі поза офіційним обліком; 2) неофіційні винагороди за лікарські послуги від пацієнтів; 3) невжиття заходів дисциплінарного впливу та не звільнення з роботи співробітників; 4) сум, отриманих від орендаторів за понаднормове використання площ; 5) прибутку від закупівлі товарів та послуг у підконтрольних постачальників за завищеними цінами; 6) коштів, сплачених за внесення неправдивих відомостей до медичної інформаційної системи «Helsi» (щодо вакцинації осіб від COVID-19 без фактичного проведення вакцинації.	1
Директор одного із ПТУ вимагав від підлеглих хабарі, погрожуючи звільненням	1
Вимагала неправомірну вигоду від представника державного підприємства за перемогу у конкурсі на здійснення дослідно-конструкторської роботи по створенню новітніх технологій з призовим фондом у 3 млн грн	1
Всього	100

Аналіз корупційних діянь в гуманітарній сфері дав змогу виявити такі категорії злочинів як привласнення, розтрата бюджетних коштів – 17,0 %, сприяння в оформленні групи інвалідності – 13,0 %, допомога абітурієнтам під час вступу до ЗВО – 12,0 %, успішне складання іспитів, отримання дипломів – 9,0 %, вимога хабаря за видачу медичної довідки військовослужбовцям – 6,0 %, продаж ліків вже куплених державою – 4,0 %, вимагання хабарів за проведення операцій – 4,0 %, вимагання плати за безкоштовні послуги – 4,0 %, неправомірна вигода за оренду приміщень в державних установах – 4,0 %, побори в пологових будинках, лікарнях – 3,0 %, придбання ліків, медикаментів та обладнання за завищеними цінами – 3,0 %,

поновлення на навчання, переведення – 3,0 %, вимагання хабаря від батьків учнів шкіл, здобувачів освіти – 3,0 % внесення неправдивих даних до електронних систем – 3,0 %, побори в дитячих садочках – 3,0 %, вимагання коштів від співробітників установ – 3,0 %, вимагання від спортсменів відсотків з винагороди – 2,0 %, конфлікт інтересів – 2,0 %, вплив задля позитивного рішення щодо працевлаштування – 1,0 %, закриття практики здобувачам освіти – 1,0 %, вплив задля позитивного рішення щодо працевлаштування – 1,0 % (див. табл. 8).

Таблиця 9

Статті КК України, за якими передбачена кримінальна відповідальність

Стаття	%
ч. 2 ст. 369-2 КК України, тобто одержання неправомірної вигоди для себе за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави	5
ч.3 ст. 369-2 КК України (за фактом вимагання та одержання неправомірної вигоди для себе та третьої особи за прийняття рішення)	6
ч. 5 ст. 191 (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем в особливо великих розмірах, вчинене організованою групою) Кримінального кодексу України	4
ст. 191 Кримінального кодексу України, ст. 111 Кримінального кодексу України	1
ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 209 Кримінального кодексу України	1
ч. 3 ст. 191 (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем) та ч. 2 ст. 366 (службове підроблення) Кримінального кодексу України	1
ч. 2 ст. 367 (службова недбалість) Кримінального кодексу	1
ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)	25
ч. 3 ст. 368 (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) та ч. 3 ст. 362 (несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї) Кримінального кодексу України	1
ч.1 ст.368 КК України	1
ч. 4 ст. 368-3 (підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми) Кримінального кодексу України	2

Стаття	%
(ч. 3 ст. 368, ч. 1 ст. 366 КК України) систематичне одержання неправомірної вигоди та внесення неправдивих відомостей до офіційних документів	1
ч. 3 ст. 354 (підкуп працівника підприємства, установи чи організації) Кримінального кодексу України. Використання завідомо фальшивого документа також підпадає під ст. 358 Кримінального кодексу України	1
ст. 190 Кримінального кодексу України	2
Ст. 191 Кримінального кодексу України, ст. 255-2 Кримінального кодексу України, ст.209 Кримінального кодексу України, ст.364 Кримінального кодексу України	1
Ч.1 ст.28 ЗУ «Про Корупцію»	1
Порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» (конфлікт інтересів)	2
Не вказано	44
Всього	100

В 56,0 % публікацій були зазначені статті КК України, за якими передбачена кримінальна відповідальність за вчинення злочинів, що пов'язані з корупційною діяльністю. Найчастіше було вказано на ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) – 25,0 %, менше згадувалися ч.3 ст. 369-2 КК України (вимагання та одержання неправомірної вигоди для себе та третьої особи за прийняття рішення) – 6,0 % та ч. 2 ст. 369-2 КК України (одержання неправомірної вигоди для себе за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави) – 5,0 %, а також ч. 5 ст. 191 КК України (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем в особливо великих розмірах, вчинене організованою групою) – 4,0 % (див. табл. 9).

Таблиця 10

Відповідальність, яка загрожує правопорушникам за скоєння злочину

Відповідальність	%
Загрожує позбавлення волі	15
Обвинувачених можуть позбавити волі на строк від 2 до 5 років	2
Позбавлення волі до 3-х років	1
Санкція статті передбачає до 8 років позбавлення волі	1
Хабарникам загрожує від 5 до 10 років позбавлення волі	3
позбавленням волі до дванадцяти років з конфіскацією майна	1
Позбавлення волі від 3 до 8 років	1
Зловмиснику загрожує покарання до 10 років ув'язнення	2

Відповідальність	%
з конфіскацією майна	
Загрожує до 12 років ув'язнення	1
Загрожує до 10 років позбавлення волі	2
<i>Позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади та з можливим штрафом</i>	1
Позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати певні посади на строк до 3 років та з можливим штрафом від 4 250 до 12 750 грн	1
<i>Позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, з конфіскацією майна</i>	10
Покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна	7
Покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до семи років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна	2
Позбавлення волі на строк від 7 до 12 років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років та з конфіскацією майна	1
<i>Загрожує штраф</i>	2
Підробка та збут тестів і сертифікатів про вакцинацію від коронавірусу – це кримінальне правопорушення, яке карається штрафом до 17 тис. грн, арештом до 6 місяців або обмеженням волі до двох років	1
Загрожує штраф від 17 тис. до 25 тис. 500 грн чи арешт від 3 до 6 місяців, або позбавлення волі від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років	1
Отримані покарання	10
<i>Штраф</i>	7
Укладення угоди про визнання провини з прокурором військової прокуратури Кіровоградського гарнізону. Суддя затвердив угоду та призначив правопорушнику 25,5 тис. грн штрафу	1
Штраф 3 тис. 400 грн	2
Штраф у розмірі 1500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, тобто 25500 грн	1
Штраф у розмірі 25 тис. грн	1
Штраф 51 тис. грн.	1

Відповідальність	%
За угодою, професор отримав найслабше покарання: 17 тис. штрафу та позбавлення на рік права обіймати посади, пов'язані з організаційно-розпорядчими функціями (наприклад, очолювати кафедру)	1
<i>Відсторонення від виконання обов'язків</i>	3
Відсторонили від виконання обов'язків без збереження заробітної плати через підозру у корупційній діяльності	1
На час слідства правопорушника відсторонили від виконання службових обов'язків	1
Вирішується питання щодо відсторонення підозрюваної від займаної посади	1
<i>Засудження до позбавлення волі з конфіскацією майна</i>	1
За сприяння в оформленні інвалідності суд Львова визнав її винною у зловживанні впливом (ч.3 ст. 369-2 КК України) і засудив до 4 років Позбавлення волі з конфіскацією майна	1
Не вказано	61
Всього	100

У 39,0 % публікацій було зазначено, яку відповідальність понесе правопорушник за скоєні злочини. Найчастіше згадано про загрозу позбавлення волі – 15,0 % та позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, з конфіскацією майна – 10,0 %. також в 10,0 % матеріалів зазначені покарання, які вже отримані правопорушниками: штрафи 7,0 %, відсторонення від виконання обов'язків – 3,0 % та засудження до позбавлення волі з конфіскацією майна – 1,0 % (див. табл. 10).

Таблиця 11

Неправомірна вигода, отримана або передбачалось її отримання правопорушником

Сума	%
<i>Долари США</i>	31
700 доларів США – за оформлення необхідної медичної документації про проходження лікування та присвоєння групи	1
По 1000 доларів США з двох вступників за їх зарахування на державну форму навчання	1
1500 доларів США за сприяння в здачі екзаменів «КРОК»	1
700 доларів США за оформлення II групи інвалідності	1
500 доларів США з підлеглих	1
700 доларів США за поновлення на навчання	1
200 доларів США за успішний іспит в автошколі	1
Від 200 до 500 доларів США за успішне складання державних іспитів та видачу військового квитка офіцера запасу	1

Сума	%
1000 доларів США за вплив на керівництво для позитивного рішення про працевлаштування	1
200 доларів США за пологи	1
1000 доларів США за вступ на державну форму навчання	1
1500 доларів США за безперешкодний вступ до навчального закладу на державну форму навчання.	1
10 % за параолімпійську винагороду, а це 8 тис. доларів США	1
Від 1,5 тис. доларів США у відновленні в навчальному закладі і отриманні випускних дипломів поза встановленими вимогами навчальної програми	1
5 тис. дол. з призовника	2
Хабар у розмірі 1 100 доларів США	1
4300 доларів	1
Послуга із видачі виписного епікризу лікарка оцінила у 200 доларів	1
За 2000 доларів США неправомірної вигоди	1
200 доларів за довідку з психологічної лікарні	1
Вартість таких «послуг» становила від \$ 1500 залежно від ступеня розладів	1
Лікар вимагав 6000 доларів	1
Вартість сягала 3 тис. доларів за один навчальний рік	1
Протиправна вимога – 8000 доларів США за медичні довідки, які продовжують групу інвалідності	1
5 тис. доларів	2
Корупційна схема діяла на постійній основі: 200 доларів «коштувало» переведення до навчального закладу, 800 доларів – складання академічної різниці	1
Вартість «послуг» стартувала від 1,5 тис. доларів	1
За 500 доларів США скласти інтегрований тестовий іспит замість клієнта	1
Щорічний прибуток від такої діяльності становив близько 2 млн. доларів США	1
Долари США та гривні	5
700 доларів США та 1400 грн. за вдало складені випускні іспити бакалаврів	1
5 тис. доларів та 165 тис. гривень від директора одного з оборонно-промислових підприємств Київщини	1
Голова МСЕК неправомірно одержала 2700 доларів США та 20,5 тис. грн.	1
Неправомірна вигода коливалася від 5 тис. грн до 5 тис. доларів	1
5 тис. доларів США та 165 тис. гривень	1

Сума	%
Гривні	40
7000 грн. за вступ до університету	1
1500 грн. за згенероване підrobне свідоцтво про ковід	1
Щомісяця отримує до 25 тис. грн. заробітної плати з бюджету університету	1
Від 50 до 450 грн. за місяць з батьків	1
800 тис. грн	1
Неправомірної вигоди у розмірі 5,5 тис. грн. голові лікарської комісії однієї із районних лікарень області	1
965 тис. грн.	1
18 000 грн. за курс хіміотерапії	1
1 млн. грн.	1
Понад 7,5 млн. грн	1
1 502 370 грн	1
Неправомірної вигоди в розмірі 7000 грн, які жінка повинна надати їй в цей же день	1
Йдеться про 14 будівель та споруд на околиці Києва. Орієнтовна вартість майна – майже 42 млн. грн	1
41 тис. грн	1
Розкрадання понад 6,3 млн. грн., виділених на заробітну плату медперсоналу	1
Неправомірної вигоди в розмірі 10 тис. грн	1
20 тис. грн з батька школяра	1
20 тис. грн за закриття сесії	1
5 300 грн. за успішне складання вступних іспитів і подальше зарахування до вказаного навчального закладу	1
Вступ іноземців до університету та вирішення питання щодо одержання віз, що дають їм дозвіл для в'їзду на територію України, освітянин вимагав 224 тис. грн неправомірної вигоди	1
75 тис. грн за позитивне прийняття рішення щодо вступу абітурієнта на бюджетну форму навчання	1
Лікарю я давала починаючи з 2 тис. Коли була операція, нам провели шість операцій, операція – по 3 тис. Його помічниця давала менше, по 500 грн	1
2 млн. грн	1
Понад 1,3 млн. грн	1
16 тис. грн. за транспортування хворого автомобілем швидкої допомоги	1
3 пацієнтів до 0,5 млн. грн	1
190 тис. грн зайво сплачені кошти при закупівлі фармацевтичної продукції, виділені на боротьбу з коронавірусною інфекцією	1

Сума	%
150 грн на генератори в дитячий садочок	1
45 тис. грн. з курсанта	1
300-500 грн з батьків дитини	1
Надприбутки у вигляді зарплат та премій, які іноді сягали до 300-400 тис. грн на місяць. Як наслідок, завдали збитків державному бюджету на 9 млн. грн	1
10 млн. грн	1
30 тис. грн щотижнево (протягом 8 місяців)	1
160 грн. 45 коп. за медогляд	1
26,5 млн. грн	1
2 млн. грн	1
Неправомірну вигоду у розмірі 300 тис. грн	1
Підробляли документацію щодо проведення тендерних процедур та поставки на баланс придбаних товарів на загальну суму 12 млн. грн	1
Сума грошей, яку нібито вимагали медики, залежала від складності та стану хворих. За підрахунками СБУ, «цінник» коливався від 86 до 400 тис. грн. Отримані гроші завідувач відділення особисто розподіляв між лікарями	1
За останні пів року щонайменше 100 чоловік щомісяця отримували свідоцтво про вакцинацію, яке відображалося у застосунку «Дія». При цьому щеплень їм ніхто не робив. Така послуга коштувала від 1 до 2 тис. грн	1
Євро	1
300 євро, за закриття одночасно двох сесій – 400 євро	1
Відсотки від спортивних нагород	1
10 % від винагород в спортивних змаганнях	1
Не вказано	22
Всього	100

Неправомірна вигода, яка була отримана або ж передбачалось її отримання правопорушниками, вимірювалася переважно в гривні – 40,0 % та в доларах США – 31,0 %, одночасно в доларах США та в гривнях – у 5,0 % випадків. Сума неправомірної вигоди коливається від 200 до 2 млн. доларів США, в гривневому еквіваленті – від 50 грн. (побори в дитячих садочках) до десятків мільйонів гривень (переважно корупційна діяльність високопосадовців у гуманітарних сферах) (див. табл. 11).

Вилучені речі у правопорушників

Назва матеріалів	%
Гроші та документація	9
Виявлено та вилучено готівку, а також медичну документацію	1
Вилучено документацію щодо поставок засобів медичного призначення, чорнові записи, готівкові кошти	1
Вилучено документацію, що підтверджує протиправне зарахування абітурієнтів, а також валюту на понад 6 мільйонів у гривневому еквіваленті	1
Під час обшуку в кабінеті психіатрині правоохоронці знайшли документи, гроші та інші речові докази	1
Виявлено грошові кошти, ймовірно отримані злочинним шляхом	2
Виявили у медиків під час обшуків шокувало – 130 тис. доларів США та справи бійців з конвертами	1
Гроші, ймовірно отримані протиправно, записи з чорною бухгалтерією, банківські карти, через які проводилися розрахунки	1
Готівка, чергова партія готових до «збуту» ліків (50 упаковок дороговартісного медпрепарату)	1
Гроші	4
Під час обшуків вони вилучили ще 32 тис. доларів та 5 тис. євро	1
Великі суми готівки у різній валюті (сума вилучених коштів еквівалентна понад 5 млн грн.)	1
Під час обшуків були знайдені конверти з позначками прізвищ всередині яких знаходились ще 2 тис. 600 доларів США та 2 тис. 500 грн	1
Під час проведення невідкладного обшуку в старшого державного інспектора відділу ведення Суднової книги України Департаменту надання адміністративних послуг Морської адміністрації вилучено частину грошових коштів, які раніше передавались працівникам школи	1
Гроші, техніка, документація	4
Вилучили комп'ютерну техніку, мобільні телефони, документацію, банківські картки, автомобілі, готівку на суму 1,6 млн грн, понад 160 тис. доларів США, майже 150 тис. євро	1
Під час обшуків у нього виявили два блокноти із записами, банківські картки та ноутбук. Також у квартирі, де мешкав зловмисник, вилучили 1700 євро	1
Вилучили фальсифіковане міжнародне свідоцтво про вакцинацію, мічені гривневі купюри, ноутбук та інші речові докази	1
За місцем роботи службовців провели обшуки та вилучили гроші, отримані злочинним шляхом, на суму понад 58 тис. грн	1

Назва матеріалів	%
Документація (квитанції)	4
Квитанція про перерахування грошових коштів на рахунок благодійного фонду від приватного підприємця отримав особисто ректор	1
Екзаменаційні роботи підставних студентів, документацію щодо проведення іспитів, паспорти громадян України з очевидними ознаками підробки, засоби зв'язку, які використовувались учасниками обшудки, грошові кошти, бланки сертифікатів щодо успішного проходження іспиту тощо	1
Під час санкціонованих обшудків за адресою підприємства-постачальника та у приміщенні одного із закладів Департаменту молоді та спорту КМДА правоохоронці виявили документи та інші речові докази проведення обшудок	1
Чорнові записи, за якими розподіляли «зароблені» гроші	1
Ліки	1
СБУ знайшла десятки упаковок ліків проти раку у медиків Житомирського обласного онкологічного диспансеру	1
Не вказано	78
Всього	100

Правоохоронними органами здійснювалися санкціоновані обшудки за адресою проживання або на робочому місці правопорушників. У 22,0 % проаналізованих матеріалів йшлося про вилучені речі: готівка та документи – 9,0 %, лише гроші у 4,0 %, тільки документи – 4,0 % та гроші, техніка, документи також 4,0 % та ліки проти раку – 1,0 % (див. табл. 12).

Таблиця 13

Жертви корупції

Категорія жертв	%
Батьки школярів та дітей, що ходять в садочок	6
Батьки здобувачів освіти	2
Батьки дітей, що ходять в садочок	2
Батьки школярів та дітей, що ходять в садочок	1
Батько школяра	1
Здобувачі вищої освіти	17
Здобувачі вищої освіти	13
Здобувачі, що навчаються на воєнній кафедрі	1
Курсанти льотної академії	1
Іноземні студенти	2
Абітурієнти	6
Абітурієнт фахового коледжу	2
Абітурієнти	3

Категорія жертв	%
Громадяни, що намагалися отримати посвідчення з судноводія маломірного судна	1
Співробітники закладів, де виявлена корупція	5
Майстр, який працює в ПТУ	1
Співробітники діагностичного центру	1
Жінка, що хотіла влаштуватися на роботу до медзакладу	1
Представник державного підприємства за перемогу у конкурсі на здійснення дослідно-конструкторської роботи по створенню новітніх технологій	1
Вихователі дитячих садочків	1
Пацієнти медичних закладів	29
Онкохворі	3
Пацієнти лікарні та громада міста	1
Пацієнт	2
Пацієнт, якому необхідна встановлення II група інвалідності	1
Породіллі в пологових будинках (близько 150 осіб)	1
Хворі, яким необхідна операція на серці	1
Інваліди першої та другої груп, що потребували проведення нейрохірургічних операцій	1
10 хворих, які потребували оперування	1
Травмований пенсіонер	1
Особи, яким необхідне направлення на медико-соціальну експертну комісію для присвоєння групи інвалідності	1
Школярі та абітурієнти, які проходять медогляд	1
Вагітні жінки	1
Жінка, яка є інвалідом з дитинства III групи, з метою отримання висновку про час настання інвалідності для оформлення у подальшому належних їй соціальних виплат	1
Військовослужбовці та військовозобов'язані	13
Колишні військовослужбовці, учасники АТО та ООС	2
Військовослужбовець Збройних сил України	5
Звільнений з лав ЗСУ, як тільки загоїлись шви після ампутації ноги	1
Мати пораненого військовослужбовця та сам військовослужбовець	1
Ветерани війни (колишні військовослужбовці) 4 особи	1
Призовники в період воєнного стану	1
Військовозобов'язаний	1
Громадяни призовного віку	1
Учень в автошколі	1
Учень в автошколі	1
Підприємці	4
Підприємець	3

Категорія жертв	%
Директор з оборонно-промислових підприємств Київщини	1
Спортсмени, спортивні школи	6
Спортивні школи	1
Діти-спортсмени змішаних єдиноборств (ММА) України	1
Дзюдоїстка у параолімпійському спорті України	1
Параолімпійський чемпіон із параканое	1
Палац спорту	1
Спортсмени-бодібілдер та Міністерство молоді та спорту	1
Заклади освіти	3
Дитячий садочок	1
Університет	1
Школи	1
Медичні заклади	4
Державні лікарні, в яких лікарі налагодили корупційні схеми	2
Медичний заклад (протитуберкульозний диспансер)	1
Обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф	1
Державні підприємства	1
Держпідприємство «Національна кінематека України»	1
Конфлікт інтересів	2
Конфлікт інтересів (призначив дружину на посаду) лікарня	1
Конфлікт інтересів	1
Державний бюджет	3
Державний бюджет	3
Громада, мешканці міста	3
Громада Києва	2
Мешканці області	1
Не вказано	10
Всього	100

В корупційних злочинній діяльності завжди є жертви. Проаналізовані публікації дали змогу виявити жертв корупції в гуманітарній сфері, які стикнулися з даною проблемою. Виокремимо такі найчисельніші серед них: пацієнти медичних закладів – 29,0 % (з яких у 13,0 % публікацій йшлося про військовослужбовців), здобувачі вищої освіти – 17,0 %, абітурієнти, спортсмени, спортивні школи та батьки школярів та дітей, що ходять в садочок по – 6,0%, співробітники закладів, де виявлена корупція – 5,0 % (див. табл. 13).

Таблиця 14

Дії співробітників правоохоронних органів

Категорія жертв	%
Затримання правоохоронними органами зловмисників після отримання грошей	19
Після отримання грошей зловмисників затримали правоохоронці	1
Після отримання чергової частини неправомірної вигоди був затриманий посередник	1
Ймовірного організатора затримали в лікарні під час отримання 11 тис. доларів від пацієнта, якому необхідно провести операцію на аорті	1
Правоохоронці затримали директорку Київського міського дитячого діагностичного центру під час отримання від підлеглої чергового тижневого платежу у сумі 30 тис. грн. Раніше задокументували отримання нею 24 тис. грн за не звільнення з роботи працівника медзакладу за надуманими підставами	1
Оперативники спецслужби затримали зловмисника на робочому місці під час одержання двохсот американських доларів – другої частини неправомірної вигоди. Раніше співробітники СБУ задокументували отримання завідувачем кафедри першої частини хабара у розмірі сто доларів США	1
Правоохоронці затримали посадовців після одержання ними другої частини коштів – 2 тис. доларів	1
Правоохоронці затримали посадовицю у Києві на одержанні чергової частини неправомірної вигоди	1
Співробітники Київської місцевої прокуратури під час передачі неправомірної вигоди в розмірі 10 тис. грн затримали працівника школи	1
Поліцейські затримали ректора одного з харківських вишів за вимагання та отримання 300 тисяч грн хабара	1
Оперативники управління стратегічних розслідувань в Сумській області та слідчі Головного слідчого управління Нацполіції затримали проректора закладу вищої освіти одразу після одержання неправомірної вигоди	1
Правоохоронці задокументували «на гарячому» факт вимагання неправомірної вигоди: у студента – 6 тис. грн, в абітурієнта – 41 тис. гривень. Фігурантку затримали безпосередньо після отримання всієї суми хабаря	1
Радницю ректора приватного університету затримали під час одержання чергової частини хабара. В цілому працівники СБУ задокументували кілька фактів отримання нею грошей за дипломи від відрахованих студентів	1

Категорія жертв	%
Оперативники управління стратегічних розслідувань у Дніпропетровській області Нацполіції спільно зі слідчими Дніпровського відділу поліції та працівниками місцевої прокуратури затримали ректора та його помічника після одержання першої частини хабара	1
Правоохоронці затримали чиновника у Шевченківському районі столиці, згідно зі ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України, під час отримання \$5 тис. та 165 тис. грн від директора одного з оборонно-промислових підприємств Київщини	1
Спецоперацію з викриття протиправної діяльності проводили оперативники СБУ в Чернівецькій області спільно зі співробітниками Національної поліції за процесуального керівництва Чернівецької обласної прокуратури	1
Працівники СБУ задокументували передання першої частини хабаря, а під час передачі решти суми директора інституту затримали у робочому кабінеті	1
Працівники Управління СБУ в Кіровоградській області за процесуального керівництва Кіровоградської обласної прокуратури затримали генерального директора міської лікарні	1
Оперативники управління стратегічних розслідувань у Волинській області та слідчі слідчого управління обласної поліції затримали лікаря у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України. Кошти фігурант отримував у кілька етапів, частину з яких мав передати своїм спільникам. Усі факти одержання неправомірної вигоди задокументували правоохоронці	1
Лікарку у декреті затримали відразу після передачі грошей	1
Встановлення особи правопорушника	1
Правоохоронці встановили чоловіка, який за винагороду обіцяв в сприяттні здачі екзамену «КРОК»	1
Здійснення досудового розслідування	3
Досудове розслідування у кримінальному провадженні здійснюється Полтавським районним управлінням поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області, оперативний супровід – Управлінням стратегічних розслідувань в Полтавській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України	1
Розслідування кримінального провадження здійснюють слідчі Головного управління Нацполіції Закарпаття за оперативного супроводу Управління стратегічних розслідувань в Закарпатській області ДСР НПУ, інформує пресслужба Закарпатської обласної прокуратури	1

Категорія жертв	%
Досудове розслідування слідчі Ужгородського райуправління поліції із залученням відділу міграційної поліції ГУНП в Закарпатській області та Управління стратегічних розслідувань в Закарпатській області ДСР НПУ	1
Затримання правоохоронцями за підозрою у вимаганні неправомірної вигоди	1
Правоохоронці затримали доцента кафедри Уманського державного педагогічного університету за підозрою у вимаганні від абітурієнта неправомірної вигоди	1
Викриття корупційної діяльності	10
Викриття корупційної діяльності здійснили співробітники управління СБ України у Житомирській області у співпраці зі слідчими ГУНП Житомирської області та управлінням стратегічних розслідувань ДСР Нацполіції України за процесуального керівництва Житомирської обласної прокуратури	1
Заходи із викриття правопорушення проводили співробітники Головного управління СБУ у Києві та Київській області спільно зі слідчими ГУНП у Києві та за процесуального керівництва Київської міської прокуратури	1
Заходи з викриття правопорушення проводили співробітники СБУ м. Києва та Київської області спільно з ДБР за процесуального керівництва Київської міської прокуратури	1
Викриття зловмисників проводилось спільно зі слідчими поліції м. Києва під процесуальним керівництвом столичної прокуратури	1
Заходи із викриття правопорушення проводили співробітники Головного управління СБУ в м. Києві та Київській області спільно з Національною поліцією та за процесуального керівництва Києво-Святошинської окружної прокуратури	1
Слідчі детективи ГУНП у Волинській області спільно із співробітниками Служби безпеки України за процесуального керівництва обласної прокуратури викрили в отриманні неправомірної вигоди у розмірі 5,5 тис. грн. голову лікарської комісії однієї із районних лікарень області	1
СБУ викрила на хабарі директора фахового коледжу на Львівщині, який в час війни «заробляв» на державній освіті	1
Служба безпеки викрила схему розкрадання бюджетних грошей, які виділяли на реконструкцію соціальних об'єктів у Харківській області	1
Служба безпеки України викрила розкрадання бюджетних коштів посадовцями однієї з установ Департаменту молоді та спорту Київської міськдержадміністрації, призначених для спортивних шкіл	1

Категорія жертв	%
Викриття схеми проводили співробітники Управління СБУ у Житомирській області спільно зі слідчими Нацполіції за координації Головного управління контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ та процесуального керівництва Житомирської обласної прокуратури	1
Документування факту одержання неправомірної вигоди	3
Служба безпеки України задокументувала факт одержання зловмисником першої частини неправомірної вигоди. Затримали підозрюваного під час одержання другої частини грошей – 37 тис. грн	1
Співробітники СБУ задокументували факт вимагання 5 тис. дол. з призовника	1
Співробітники СБУ задокументували декілька фактів передачі неправомірної вигоди	1
Блокування протиправного механізму	1
Служба безпеки України заблокувала протиправний механізм оформлення іноземних студентів у державні та приватні українські медичні заклади вищої освіти	1
Закриття справи	1
Слідчі СБУ закрили справу про держзраду у зв'язку з відсутністю складу злочину. А розслідування про розтрату та розкрадання майна вже не підслідне спецслужбі – цим займається місцева поліція	1
Суд визнав винуватим та оштрафував зловмисника	1
Суд визнав винуватим зловмисника та оштрафував його	1
Слідчі дії	2
Тривають слідчі дії для притягнення до відповідальності інших осіб, причетних до організації протиправної діяльності	1
Тривають слідчі дії та вилучають медичну документацію стосовно осіб, що проходили медичні обстеження для визначення групи інвалідності цією комісією в 2019-2020 роках, інших речових доказів	1
Не вказані дії правоохоронних органів	58
Всього	100

В 42,0% публікацій йшлося про дії співробітників правоохоронних органів, які відіграють важливу роль в здійсненні заходів запобігання та протидії корупційними правопорушенням. Затримання правоохоронними органами зловмисників після отримання грошей – вказано у 19,0 % матеріалів, викриття корупційної діяльності – у 10,0 %, здійснення досудового розслідування та документування факту одержання неправомірної вигоди по 3,0 %. В боротьбі з корупцією, зокрема і в гуманітарній сфері задіяні працівники Національної поліції, Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань (див. табл. 14).

ВИСНОВКИ

Аналізуючи матеріали Інтернет-ресурсів, в яких висвітлюються проблеми корупції в гуманітарній сфері, обмежилися часовим проміжком періоду з 2018 року по квітень 2023 року.

Щодо локальності публікацій та місця подій, що висвітлені в них, то виявилось, що найбільше публікацій де йшлося про події в таких областях: Київська, Львівська, Кіровоградська, Волинська, Закарпатська та Одеська, Дніпропетровська, Запорізька, Полтавська та Рівненська.

Автором половини проаналізованих публікацій є журналісти, іншій частині публікацій автор не казаний.

Переважає більшість публікацій носять характер інформаційного повідомлення, де коротко та стисло висвітлена основна проблема, особа правопорушника, його посада.

Аналізуючи публікації Інтернет-ресурсів, з'ясували в яких саме фундаментальних галузях гуманітарної сфери життя були виявлені правопорушення, пов'язані з корупцією, то найбільш корумпованими виявилися медицина та освіта. Найчастіше в публікаціях на Інтернет-ресурсах йшлося про корупційні діяння в сфері освіти (переважно заклади вищої освіти) та в медицині (лікарні, поліклініки, інші медичні заклади, військові госпіталі).

Зазвичай особи, які скоїли корупційні правопорушення займають різні керівні посади. Найчастіше керівники медичних закладів, керівництво ЗВО, керівники кафедр, директори шкіл та така ж частина посадовців. Серед лікарів та медичного персоналу також значна кількість правопорушників. Тож, більшість правопорушників виявилось в медичній та в освітній сфері.

Стать правопорушників зазначалась в більшості публікацій, але в деяких публікаціях зловмисників було декілька або ж навіть група. Виявилось, що у половині публікацій правопорушниками-корупціонерами є чоловіки, в третині публікацій злочинців було декілька або ж група.

Проаналізувавши корупційні правопорушення в гуманітарній сфері, виявили такі категорії злочинів як: привласнення, розтрата бюджетних коштів, сприяння в оформленні групи інвалідності, допомога абітурієнтам під час вступу до ЗВО, успішне складання іспитів, отримання дипломів, вимога хабаря за видачу медичної довідки військовослужбовцям, продаж ліків вже куплених державою, вимагання хабарів за проведення, вимагання плати за безкоштовні послуги, неправомірна вигода за оренду приміщень в державних установах, побори в пологових будинках, лікарнях, придбання ліків, медикаментів та обладнання за завищеними цінами, поновлення на навчання, переведення, вимагання хабаря від батьків учнів шкіл, здобувачів освіти, внесення неправдивих даних до електронних систем, побори в дитячих садочках, вимагання коштів від співробітників установ, вимагання від спортсменів відсотків з винагороди, конфлікт інтересів, вплив задля позитивного рішення щодо працевлаштування, закриття практики здобувачам освіти, вплив задля позитивного рішення щодо працевлаштування.

Статті КК України, за якими передбачена кримінальна відповідальність за вчинення злочинів, що пов'язані з корупційною діяльністю зазначені в 56,0 % публікацій. Найчастіше було вказано на ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою), менше згадувалися ч.3 ст. 369-2 КК України (вимагання та одержання неправомірної вигоди для себе та третьої особи за прийняття рішення) – 6,0 % та ч. 2 ст. 369-2 КК України (одержання неправомірної вигоди для себе за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави) ч. 5 ст. 191 КК України (привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем в особливо великих розмірах, вчинене організованою групою).

Відповідальність, яку понесе правопорушник за скоєні злочини, вказано таку: загроза позбавлення волі та позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, з конфіскацією майна. Також зазначені покарання, які вже отримані правопорушниками: штрафи, відсторонення від виконання обов'язків та засудження до позбавлення волі з конфіскацією майна.

Неправомірна вигода, яка була отримана або ж передбачалось її отримання правопорушниками, вимірювалася переважно в гривні та в доларах США та одночасно в доларах США та в гривнях.

В публікаціях зазначено, що під час санкціонованих обшуків за адресою проживання або на робочому місці правопорушників, які здійснювалися правоохоронними органами були вилучені речі: готівка та документи, лише гроші, тільки документи та гроші, техніка, документи також та ліки проти раку.

Проаналізовані публікації дали змогу виявити жертв корупції в гуманітарній сфері, які стикнулися з даною проблемою. Найчисельніші серед жертв корупційних правопорушень є: пацієнти медичних закладів – (у частині публікацій йшлося про військовослужбовців), здобувачі вищої освіти, абітурієнти, спортсмени, спортивні школи та батьки школярів та дітей, що ходять в садочок співробітники закладів, де виявлена корупція.

Дії правоохоронних органів, які відіграють важливу роль в здійсненні заходів запобігання та протидії корупційними правопорушенням вимагає злагоджених дій працівників Національної поліції, Служба безпеки України. Затримання правоохоронними органами зловмисників після отримання грошей, викриття корупційної діяльності, здійснення досудового розслідування та документування факту одержання неправомірної вигоди.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Andreev A. The high anti-corruption court of Ukraine in the mechanism of anti-corruption: administrative and legal aspects. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 2 (117). С. 74-79. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/10182>.

2. 1500 доларів за вступ до вишу вимагала заступниця директора коледжу у Чернівцях. URL : <https://promin.cv.ua/2022/07/20/1500-dolariv-za-vstup-do-vyshu-vumahala-zastupnytsia-dyrektora-koledzhu-u-chernivtsiakh.html>.

3. 300-400 тисяч у місяць: СБУ вважає, що колишні працівники кропивницького вишу себе не обділяли. URL : <https://www.kypur.net/sbu-vvazhaye-shho-kolyshni-praczivnyky-kropyvnyczikogo-peduniversytetu-platyly-sami-sobi-po-300-400-tys-grn/>

4. Darahan V. Theoretical and methodological fundamentals in formation of economic security in the field of public procurement. Philosophy, Economics and Law Review. 2022. 2(1). Pp. 161-176. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/10346>.

5. Furfaro R. Impact of the fight against the COVID-19 pandemic on human rights in Latin America. Philosophy, Economics and Law Review. 2021. 1(2). Pp. 134-149. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/8226>.

6. Marchenko O. International practices of conceptualization of the phenomenon of corruption. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2018. Special Issue № 2 (92). Pp. 64-67. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/2319>.

7. Slotvinska N. Un experience of legal regulation of anti-corruption issues in public sector. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. Спеціальний випуск № 2. С. 515-523. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/9078/1/73.pdf>.

8. Alekseenko I., Kobets M. World practices of public control on the electronic declaring process as an effective method of combating corruption. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2020. Special Issue № 1. Pp. 8-14. URL : https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5924/1/Alekseyenko_Kobets.pdf.

9. Андрієшин В. Ознаки суб'єктивної сторони складів злочинів, пов'язаних з використанням службових повноважень. Концепція «квазікорупційного злочину». Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 1. С. 221-227. URL : https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4673/1/%d0%9c%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%9d%d0%92_1-2020_compressed%20%281%29.pdf.

10. Асланов О. Р. Правовой анализ большинства состава преступлений, связанных с коррупцией по законодательству Азербайджанской Республики. Право.ua. 2022. № 2. С. 52-58. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-02/>

11. Баран А. Ретроспективний аналіз та закордонний досвід запобігання та протидії корупційним правопорушенням. *Право.ua*. 2022. № 1. С. 141-147. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/ua-2022-1/>
12. Березняк В. С. Особливості нормативно-правового забезпечення профілактики корупції в органах поліції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1. С. 112-117. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4641/1/9.pdf>.
13. Білик І. Формування динамічної підсистеми антикорупційної системи в Україні: теоретико-правові аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 4. С. 113-119. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2248/1/4_2020.pdf.
14. Білинська Н. Корупційні схеми головних лікарів «Укрзалізниці». URL : <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/05/27/241128/>
15. Бобрусь О. Хабарі за інвалідність у МСЕК. Піднімають справи, які можуть бути «липовими». URL : <https://vn.20minut.ua/Kryminal/u-vinnitsi-zlovili-habarnikiv-msek-pidnimayut-spravi-yaki-mozhut-buti--11140190.html>.
16. Бойко М. Погрожував звільненням: у Львівській області директор ПТУ вимагав від педагогів хабарі (фото). URL : <https://lviv.tsn.ua/pogrozhuвав-zvільnennуam-u-lvivskiy-oblasti-direktor-ptu-vimagav-vid-pedagogiv-habari-foto-1963267.html>.
17. Бондаренко О. С., Янішевська К. Д. Координація прокуратурою діяльності правоохоронних органів у сфері протидії корупційній злочинності. *Право.ua*. 2023. № 1. С. 96-100. URL : https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2023-1/Pravo_ua_2023_1_096.pdf.
18. Бугаєнко Т. Працівника університету в Рівному викрили на отриманні хабарів від студентів. URL : https://zaxid.net/pratsivnika_universitetu_v_rivnomu_vikrili_na_otrimanni_habariv_vid_studentiv_n1547298.
19. В Ужгороді іспити «КРОК» склали під чужими іменами. URL : <https://osvita.ua/vnz/82735/>
20. В Умані затримано доцента-хабарника, який вимагав гроші від абітурієнта за складання іспитів. URL : <https://prm.ua/v-umani-zatrimano-dotsenta-habarnika-yakiy-vimagav-groshi-vid-abituriyenta-za-skladannya-ispitiv/>
21. Вдовиченко О., Стежар Т. Київська шкільна корупція. URL : <https://www.unian.ua/society/10581579-kijivska-shkilna-korupciya.html>.
22. Викрито шахрайську схему складання іспиту «КРОК». URL : <https://osvita.ua/vnz/80190/>
23. Вимагав \$ 5 тисяч за ухилення від служби: посадовця центральної військово-лікарської комісії викрили на хабарі. URL : <https://www.volynnews.com/news/all/vymahav-5-tysiach-za-ukhyliannia-vid-sluzhby-posadovtsia-tsentralno-yivukryly/>
24. Волошин М. Директора одного з українських інститутів затримали на хабарі. URL : https://24tv.ua/education/zatrimali-habari-direktora-kropivnitskogo-institutu-upravlinnya_n2240275.

25. Ворона Г. Понад 80 тис. грн за довічну групу інвалідності – на Київщині попався на хабарі лікар МСЕК. URL : <https://bigkyiv.com.ua/ponad-80-tys-grn-za-dovichnu-grupu-invalidnosti-na-kyuyivshhyni-popavsya-na-habari-likar-msek/>

26. Воронцова О. Масштабна корупція у столичній лікарні: на фіктивних зарплатах вкрадено мільйони. URL : <https://glavcom.ua/kyiv/news/masshtabna-korupciya-u-stolichniy-likarni-na-fiktivnih-zarplatah-vkradeno-milyoni--765968.html>.

27. Гамалій І. Брав хабарі від ухиянтів: СБУ викрила керівника Центральної військово-лікарської комісії. URL : https://lb.ua/society/2023/02/03/544684_brav_habari_vid_uhilyantiv_sbu.html.

28. Гарантія вступу за 5 тисяч доларів: поліцейські затримали освітян-хабарників. URL : <https://prm.ua/garantiya-vstupu-za-5-tisyach-dolariv-politseyski-zatrimali-osvityan-habarnikiv/>

29. Гейц О. О. Систематизація наукових досліджень з протидії корупції. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 4 (97). С. 121-125. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/3238>.

30. Глушкова Н. Розтратив півтора мільйона гривень: в Одесі правоохоронці оголосили підозру працівнику медзакладу. URL : <https://suspilne.media/251966-roztrativ-pivtora-miljona-griven-v-odesi-pravoohoronci-ogolosili-pidozru-pracivniku-medzakladu/>

31. Голова лікарської комісії на Волині взяла хабар за присвоєння інвалідності. URL : <https://www.volynnews.com/news/all/holova-likarskoyi-komisiyi-na-volyni-brala-khabar-za-prysvoyennia-invalid/>

32. Гривас С. Суд оштрафував заступника головного лікаря, спійманого у червні на хабарі. URL : <https://te.20minut.ua/Podii/sud-oshtrafuvav-zastupnika-golovного-likarya-spiymanomu-u-cherвні-na-h-10726559.html>.

33. Губарева В. Корупція у пологових будинках. Що робити, якщо лікар вимагає хабар. URL : <https://rubryka.com/article/koruptsiya-u-pologovomu/>

34. Дараган В. В. Здійснення громадського контролю у сфері публічних закупівель як форма реалізації конституційних прав громадян. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. Спеціальний випуск № 3 (94). С. 233-238. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/2847>.

35. Держалюк О. М. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та їх проектів як засіб запобігання корупції в Україні. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-03/>

36. Директора автошколи з Берегова за хабарі оштрафували на понад 50 тис. грн. URL : <https://zakarpattya.net.ua/News/225649-Dyrektora-avtoshkoly-z-Berehova-za-khabari-oshtrafuvaly-na-ponad-50-tys-hrn>.

37. Директора волинського драмтеатру оштрафували за премії родичам. URL : <https://lutsk.rayon.in.ua/news/367943-direktora-volinskogo-dramteatru-oshtrafuvali-za-premiyi-rodicham>.

38. Донцова С. Продаж «безкоштовних» ліків у комунальному медзакладі Дніпра: підозрюються медичний директор та працівники ТОВ. URL : <https://www.stopcor.org/ukr/section-uanews/news-prodazh-bezkoshtovnih-likiv-u-komunalnomu-medzakladi-dnipra-pidozryuyutsya-medichnij-direktor-ta-pratsivniki-tov-31-03-2023.html>.

39. Електронний журнал допоможе в боротьбі з корупцією. URL : <https://osvita.ua/school/78715/>

40. Журавель Д. В. Одесі керівник центру кардіохірургії вимагав гроші за безкоштовні операції – СБУ. URL : <https://suspilne.media/129832-v-odesi-kerivnik-centru-kardiohirurgii-vimagav-grosi-za-bezkostovni-poslugi-sbu/>

41. Загорна О. Захисник під Бахмутом втратив ногу, а тепер не може отримати інвалідність: «Лікар хоче 6 тисяч доларів». URL : <https://znaj.ua/society/450447-zahisnik-pid-bahmutom-vtrativ-nogu-a-teper-ne-mozhe-otrimati-invalidnist-likar-hoche-6-tisyach-dolariv>.

42. Іванов А. У Харкові за вимагання хабара з інваліда судитимуть голову МСЕК (ФОТО). URL : <https://kh.depo.ua/ukr/kh/u-kharkovi-za-vimagannya-khabara-z-invalida-suditimut-golovu-msek-foto-202201051409371>.

43. Іванов П., Крейтор А. Заступника ректора медуніверситету у Кропивницькому підозрюють у хабарництві. URL : <https://suspilne.media/266949-zastupnika-rektora-meduniversitetu-u-kropivnickomu-pidozruut-u-habarnictvi/>

44. Кадегроб А. Роль громадської думки у сфері запобігання та протидії корупції в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 4. С. 109-113. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2250/1/4-1_2019.pdf.

45. Калугіна І. Суб'єкти формування, реалізації та забезпечення антикорупційної правової політики в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 4. С. 133-141. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2248/1/4_2020.pdf.

46. Кардаш О. Я. Корупція в Україні. Право.ua. 2018. № 2. С. 83-87. URL : https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/06/Pravo_ua_2018_2-8.pdf.

47. Карнаух Н. У Львові затримали лікарку психіатричної лікарні на хабарі від військового. URL : <https://suspilne.media/331790-u-lvovi-zatrimali-likarku-psihiatricnoi-likarni-na-habari-vid-vijskovogo/>

48. Київські чиновники розкрадали кошти спортивних шкіл. URL : <https://osvita.ua/news/66736/>

49. Кікалішвілі М. Спеціально-кримінологічна профілактика корупційних злочинів. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 3. С. 66-69. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2242/1/3_2019.pdf.

50. Коваленко А. Директорку лікарні у Кривому Розі підозрюють у відмиванні крадених грошей. URL : <https://krivbass.city/news/view/direktorku-likarni-u-krivomu-rozi-pidozryuyut-u-vidmivanni-kradenih-groshej>.

51. Коломієць В. Закупівля ліків для онкохворих: посадовця КМДА підозрюють у розкраданні понад 7,5 млн грн. URL : <https://hromadske.ua/posts/zakupivlya-likiv-dlya-onkohvorih-posadovcya-kmda-pidozryuyut-u-rozkradanni-ponad-75-mln-grn?tag=koruptsiini-skhemu>.

52. Коломієць В. Правоохоронці затримали посадовців академії Чайковського: незаконно вимагали кошти за оренду приміщень – прокурори. URL : <https://hromadske.ua/posts/pravoohoronci-zatrimali-posadovciv-akademiyi-chajkovskogo-nezakonno-vimagali-koshti-za-orendu-primishen-prokurori?tag=koruptsiia>.

53. Коломієць В. Розкрадання коштів на ремонті дитсадка: спецслужбовці викрили корупційну схему на Харківщині. URL: <https://hromadske.ua/posts/rozkradannya-koshtiv-na-remonti-ditsadka-specsluzhbovci-vikrili-korupcijnu-shemu-na-harkivshini?tag=koruptsiini-skhemy>.

54. Корупція в столичному університеті: помічник ректора отримує премію в 1000 %. URL : <https://kyiv.comments.ua/ua/news/society/developments/1247-korupciya-v-stolichnomu-universiteti-pomichnik-rektora-otrimue-premiyu-v-1000.html>.

55. Котенський А. На Львівщині директор коледжу брав гроші за вступ на бюджетну форму навчання. URL: <https://portal.lviv.ua/news/2022/07/25/na-lvivshchyni-dyректор-koledzhu-brav-hroshi-za-vstup-na-biudzhethnu-formu-navchannia>.

56. Красовська А. Хабарі в поліклініках Кременчука: МОЗ та НСЗУ прокоментувало ситуацію. URL : <https://www.05366.com.ua/news/2961753/habari-v-poliklinikah-kremencuka-moz-ta-nszu-prokomentovalo-situaciju>.

57. Красюк Т. В., Зал Д. О. Основні підходи до визначення категорії «корупційні ризики» у сфері праці. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 3. С. 126-130. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2242/1/3_2019.pdf.

58. Кузніченко О. До питання про стандарти протидії корупції в чинному законодавстві України. // Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 4. С. 80-84. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2248/1/4_2020.pdf.

59. Кулай С. Або віддаєш 10 %, або не бачити стипендію, – Ємельянов про корупцію в паролімпійському спорті. URL : https://sport.24tv.ua/sergiy-yemelyanov-rozproviv-pro-koruptsiyu-paralimpiyskomu-sporti_n2297624.

60. Кулай С. Дала тренеру 10 % за паролімпійську винагороду, – Гусева про корупцію в українському спорті. URL : https://sport.24tv.ua/irina-gusyeva-rozprovila-pro-koruptsiyu-paralimpiyskomu-sporti_n2297886.

61. Куришко Д. Як в Україні наживаються на онкохворих. «Купіть ліки, що вже оплатила держава». URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58740181>.

62. Кушпін В. П. Гарантії діяльності та відповідальність детектива Національного Антикорупційного Бюро України. Право.ua. 2021. № 1. С. 92-102. URL : <http://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/pravo-ua-2021r-1/>

63. Лавришин Ю. У керівника Львівського онкоцентру вилучили понад 2 млн грн готівкою, – ЕКСКЛЮЗИВ. URL : <https://www.032.ua/news/2618293/u-kerivnika-lvivskogo-onkocentru-vilucili-ponad-2-mln-grn-gotivkou-ekskluziv>.

64. Лисогор М. поліція офіційно оголосила у розшук екс-викладача педуніверситету Сергія Пилипенка. URL : <https://poltava.to/news/68493/>

65. Лисогор М. Правоохоронці підозрюють, що викладачі ПНПУ за хабарі закривали практику студентам, які перебували за кордоном. URL : <https://poltava.to/news/70354/>

66. Лікарку Львівського обласного шпиталю засудили на 4 роки ув'язнення. URL : <https://inlviv.in.ua/lviv/likarku-lvivskogo-oblasnogo-shpytalyu-zasudyly-na-4-roky-uv-yaznennya>.

67. Лікарні вже багато років перепродають препарати, куплені за державний кошт – Дмитро Шерембей. URL : <http://nrcu.gov.ua/news.html?newsID=90705>.

68. Лупу А. К. Нормативно-правове урегулювання конфлікту інтересів у системі антикорупційного права: міжнародний досвід та вітчизняні реалії. Право.ua. 2021. № 1. С. 75-82. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2020-3/>

69. Лупу А. К. Окремі питання адміністративно-правового регулювання застосування прямих антикорупційних обмежень в діяльності осіб уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Право.ua. 2019. № 3. С. 214-221. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2019-3/>

70. Максимчук А. Двоє викладачів РДГУ імовірно брали хабарі, але досі працюють у виші. URL : <https://4vlada.com/dvoie-vykladachiv-rdgu-imovirno-braly-habari-ale-dosi-pratsiuiut-u-vyshi>.

71. Межова А. Як заробляти на хворобах: головний лікар з маєтком, елітним авто та корупцією. URL : <https://1news.com.ua/actualne/yak-zaroblyaty-na-hvorobah-golovnyj-likar-z-mayetkom-elitnym-avto-ta-koruptsiyeyu.html>.

72. Мигаль М. Корупція в Одесі: лікарня придбала медпрепарати проти Covid-19 за значно завищеними цінами. URL : <https://glavcom.ua/odesa/news/korupciya-v-odesi-likarnya-pridbala-medpreparati-proti-covid-19-za-znachno-zavishchenimi-cinami-749565.html>.

73. Миронюк Р. В. Корупційні ризики в діяльності поліцейського та шляхи їх усунення. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2019. № 1 (98). С. 51-57. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/3494>.

74. Михайлов М. Національна безпека України як об'єкт посягання при корупційному підкупі. // Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 4. С. 91-96. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2248/1/4_2020.pdf.

75. Молька М. Хабар за групу інвалідності: на що скаржаться ветерани війни. URL : https://24tv.ua/habar_za_grupu_invalidnosti_skargi_veteraniv_viyni_n1190487.

76. Мунько А. Ю., Трещов М. М. Україна в світі: соціально-економічний вимір. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 327-335.

77. На Волині керівника медзакладу судили за корупцію, бо він призначив дружину сімейним лікарем. URL : <https://www.volynnews.com/news/all/na-volyni-kerivnyka-medzakladu-sudyly-za-koruptsiuu-oskilky-vin-pryz/>.

78. На Волині лікар за \$ 2 тис. оформляв довідку про непридатність до військової служби. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/na-volyni-likar-za-2-tys-oformliav-dovidku-pro-neprydatnist-do-viyskovoyi-sluzhby/>

79. На Закарпатті директорку одного з вишів затримали на хабарі (ФОТО). URL: <https://zakarpatya.net.ua/News/222794-Na-Zakarpatti-dyrektorku-odnoho-z-vyshiv-zatrymaly-na-khabari-FOTO>

80. На Закарпатті за хабарництво судитимуть очільницю міжрайонної МСЕК (ФОТО). URL: <https://zakarpatya.net.ua/News/227251-Na-Zakarpatti-za-khabarnytstvo-sudytymut-ochilnytsiu-mizhraionnoi-MSEK-FOTO>

81. НАБУ повідомило про підозру екзаступниці міністра культури Нищука. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/01/novyna/ekonomika/nabu-providomylo-pro-pidozru-eks zastupnytsi-ministra-kultury-nyshhuka>

82. Неклеса О., Сидорова Е., Палешко Я. Фінансовий контроль як інструмент в подоланні корупційних проявів. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 1. С. 326-332.

83. Некрасова Н. У Києві розікрали чималі гроші під закупівлі генераторів. URL : <https://kyiv.comments.ua/ua/news/offense/2023/15372-u-kyievi-rozikrali-chimali-groshi-pid-zakupivli-generatoriv-foto.html>.

84. Новикова А. Недитяча корупція: Як з батьків продовжують вичавлювати гроші у школах і садочках. URL : [https://www.depo.ua/ukr/life/ nedityacha-koruptsiya-yak-z-batkiv-prodovzhuyut-vimagati-pobori-ta-blagodiyni- vneski-u-sadkakh-ta-shkolakh-201909051023326](https://www.depo.ua/ukr/life/nedityacha-koruptsiya-yak-z-batkiv-prodovzhuyut-vimagati-pobori-ta-blagodiyni- vneski-u-sadkakh-ta-shkolakh-201909051023326).

85. Одразу двох деканів Кропивницької Льотної академії судитимуть за хабар. URL : <https://www.kyupur.net/odrazu-dvoh-dekaniv-kropyvnyczikoyi-liotnoyi-akademiyi-sudytymuti-za-habar/>

86. Олійник А. М., Канцір В. С. Кримінально-правова протидія корупційним правопорушенням у медичній діяльності. Право.ua. 2022. № 2. С. 59-66. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-02/>

87. Олійник Г. Вимагав плату від хворих за перевезення на «швидкій»: на Буковині викрили керівника медзакладу. URL : <https://molbuk.ua/news/256672-vumagav-platu-vid-khvorykh-za-perevezennia-na-shvydkii-operatyvnyky-vykryly-kerivnyka-medzakladu-na-bukovyni.html>.

88. Ольховська І. У Хмельницькому вимагали понад тисячу доларів за встановлення групи інвалідності. URL : <https://vsim.ua/Kryminal/u-hmelnitskomu-vimagali-ponad-tisyachu-dolariv-za-vstanovlennya-grupi--11587359.html>.

89. Опанасенко О. Обіцяв допомогти скласти екзамени за \$ 1500: поліція затримала шахрая. URL : <https://glavcom.ua/kyiv/news/obitsjav-dopomohti-sklasti-ekzameni-za-1500-politsija-zatrymala-shakhraja-919853.html>.

90. Освітній омбудсмен назвав основні напрямки корупції у сфері української освіти. URL : <https://vseosvita.ua/news/osvitnii-ombudsmen-nazvav-osnovni-napriamky-koruptsii-u-sferi-ukrainskoi-osvity-42572.html>.

91. Павелку оголосили підозру у привласненні 26,5 мільйона – Офіс генпрокурора. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-sports/3624429-pavelku-ogolosili-pidozru-u-privlasnenni-265-miljona-ofis-genprokurora.html>.

92. Павленко В. С. Протидія корупції та організований злочинності: окремі аспекти. Право.ua. 2021. № 1. С. 101-105. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/pravo-ua-2021r-1/>

93. Пархоменко-Куцевіл О. Шляхи вдосконалення системи антикорупційних заходів у Казахстані: досвід для України. Південноукраїнський правничий часопис. 2018. № 4. Ч. 1. С. 15-18. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2249/1/4-1_2018.pdf.

94. Пиріг І. В. Сучасні вимоги та реалії протидії організований злочинності. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 211-216. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5173>.

95. Підгола Ю., Стойкова Я. «Натякнули, що потрібна мотивація». На Дніпропетровщині мати військового заявляє про вимагання грошей за лікування сина. URL : <https://suspilne.media/398645-nataknulli-so-potribna-motivacia-na-dnipropetrovsini-mati-vijskovogo-zaavlae-pro-vimaganna-grosej-zalikuвання-sina/>

96. Пінькас Т. На Буковині приватна лікарня привласнила 8 млн грн через фіктивні направлення від сімейних лікарів – СБУ. URL : <https://suspilne.media/352102-na-bukovini-privatna-likarna-privlasnuvala-budzetni-grosi-cerez-fiktivni-napravlenna-vid-simejnih-likariv-sbu/>

97. Подоляка С. А. Оптимізація функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії. Право.ua. 2018. № 2. С. 14-19. URL : https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/06/Pravo_ua_2018_2-8.pdf.

98. Полевий В. І., Авсеєвич В. П. Економічна та антикорупційна реформа в Україні: визначення пріоритетів у державній політиці. Право.ua. 2022. № 1. С. 115-121. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/ua-2022-1/>

99. Портал МВС. URL : <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/universities>.

100. Посадовець, який обіцяв «вирішити» через МСЕК оформлення інвалідності, відбувся штрафом. URL : <https://www.kypur.net/kirovogradshhyna-posadovets-yakuj-obitsyav-vyrishyty-cherez-msek-oformlennya-invalidnosti-vidbuvsvya-shtrafom/>

101. Посадовця МОН затримано за 300 тисяч хабара. URL : <https://osvita.ua/vnz/74276/>

102. Працівники Управління СБУ в Кіровоградській області за процесуального керівництва Кіровоградської обласної прокуратури затримали генерального директора Новомиргородської міської лікарні Олександра Галайду. URL : <https://www.kypur.net/na-kirovogradshhyni-zatrymaly-kerivnyka-likarni-yakogo-vzhe-sudyly-za-korupczyu-na-inshij-posadi/>

103. Приходько А. До питання про принципи адміністративно-правового забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 3. С. 146-149. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2242/1/3_2019.pdf.

104. Проректора одного з вишів затримали на хабарі 220 тисяч. URL : <https://osvita.ua/vnz/74383/>

105. Пругло Я. Колишньому керівнику кафедри ПДУ повідомили про підозру у хабарництві. URL : <https://poltava.to/news/68102/>

106. Пьохов В. М., Шевчук В. В. Корупція: головна причина бідності та підриву основ демократії України. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 3. С. 32-35. URL : http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2242/1/3_2019.pdf.

107. Пьохов В., Пьохова С., Шевчук В. Уроки територіальної та національної безпеки України: історичний аспект боротьби з корупцією і олігархатом. Південноукраїнський правничий часопис. 2021. № 2. С. 175-179. URL : https://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/2238/1/2_2021.pdf.

108. Ректора харківського вишу затримали за хабар. URL : <https://osvita.ua/vnz/73609/>

109. Рибалкін А., Тараніна М. Політична корупція як загроза національній безпеці України. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 2. С. 41-45. URL : file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%9D%D0%92_2-2021_23.10.21.pdf.

110. Романова О. Окремі аспекти кримінально-правової оцінки корупції та кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 2. С. 209-213.

111. СБУ викрила корупційну схему в Київському дитячому діагностичному центрі: серед організаторів – екзаступниця міністра соціальної політики. URL : <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-vykryla-koruptsiinuskhemu-v-kyivskomu-dytiachomu-diahnostychnomu-tsentri-sered-orhanizatoriv-ekszastupnytsia-ministra-sotsialnoi-polityky>.

112. СБУ викрила медиків, які змушували онкохворих купувати «безкоштовні препарати». URL : <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-vykryla-medykiv-yaki-zmushuvaly-onkokhvorykh-kupuvaty-bezkoshtovni-preparaty>.

113. СБУ викрила медиків, які створили в Одесі «конвеєр» із фейкових COVID-сертифікатів. URL : <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-vykryla-medykiv-yaki-stvoryly-v-odesi-konveier-iz-feikovykh-covidsertyfikativ>.

114. СБУ викрила радницю ректора столичного вишу на «торгівлі» дипломами. URL : <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-vykryla-radnytsiu-rektoirstolychnoho-vyshu-na-torhivli-dyplomamy>.

115. СБУ викрила радницю ректора столичного вузу на торгівлі дипломами. URL : <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/sbu-vikryla-radnitsju-rektoirstolichnoho-vuzu-na-torhivli-diplomami.html>.

116. СБУ викрила схему оформлення іноземних студентів-медиків. URL : <https://osvita.ua/vnz/81013/>

117. Скандал у Бучачі: вихователі і батьки дитсадка здавали гроші на генератори. URL : <https://terminovo.te.ua/news/76296/>

118. Слідчі розкрили корупційні схеми у Нацакадемії аграрних наук. URL : <https://www.rbc.ua/rus/news/slidchi-rozkrili-koruptsiyni-shemi-natsakademiyi-1675348606.html>.

119. Слободяник Д. Скандал та вкрадені пів мільйона: Делієва заявила, що ФББУ ні копійки не отримало від Мінспорту. URL : <https://www.stopcor.org/ukr/section-ekonomika/news-skandal-ta-vkradeni-piv-miljona-delieva-zayavila-scho-fbbu-ni-kopijki-ne-otrimalo-vid-minsportu-14-10-2021.html>.

120. Собакарь А. Застосування антикорупційних засобів у діяльності суб'єктів публічного адміністрування: зарубіжний досвід та перспективи його запозичення для України. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 1. С. 68-74. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4656/1/5.pdf>.

121. Стало відоме прізвище подружжя львівських лікарів, викритих на хабарництві. URL : <https://inlviv.in.ua/lviv/stalo-vidome-prizvyshhe-podruzzhya-lvivskiyh-likariv-vykrutyh-na-habarnyctvi>.

122. Стало відомо ім'я затриманого на хабарі завідувача кафедри Луцького вузу. URL : <https://www.volynnews.com/news/all/stalo-vidomo-imia-zatrymano-na-khabari-zaviduvacha-kafedry-lutsko-ho-v/>

123. Стало відомо ім'я посадовця Міністерства освіти, який погорів на хабарі у 300 тис. грн. URL : <https://glavcom.ua/news/stalo-vidomo-imya-posadovcya-ministerstva-osviti-yakiy-pogoriv-na-habari-u-300-tis-grn-684584.html>.

124. «Схематоз» при ремонті Палацу спорту: деталі корупційної справи щодо одіозного заммера Добропілля. URL : <https://vchasnoua.com/news/skhematoz-pry-remonti-palatsu-sportu-detali-koruptsiinoi-spravy-shchodo-odioznoho-zammera-dobropillia>.

125. У Дніпрі за хабар затримано ректора університету. URL : <https://osvita.ua/vnz/75810/>

126. У Житомирі співробітники СБУ затримали на систематичному здирництві хабарів декана одного з факультетів університету. URL: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/u-zhitomiri-spivrobotniki-sbu-zatrimali-na-sistematicnomu-zdirnitstvi-khabariv-dekana-odnoho-z-fakultetiv-universitetu.html>.

127. У Запоріжжі викрили групу медиків, які брали з пацієнтів "внески" за операції. URL : <https://tsn.ua/ukrayina/u-zaporizhzhhi-vikrili-grupu-medikiv-yaki-brali-z-paciyentiv-vneski-za-operaciyi-1756828.html>.

128. У Запоріжжі судитимуть декана університету за вимагання й отримання хабаря. URL : <https://suspilne.media/303270-u-zaporizzi-suditimut-dekana-universitetu-za-vimaganna-j-otrimanna-habara/>

129. У Києві розкрили схему вимагання хабарів за іспити. URL : <https://osvita.ua/vnz/77608/>

130. У Львові спалахнув скандал у садочку через побори та цькування: «методи стандартні, радянські». URL : <https://www.rbc.ua/ukr/styler/lvove-vspyhnul-skandal-sadike-poborov-travli-1630642932.html>.

131. У Львові судитимуть лікарку-психіатринню, яка вимагала хабар у військовослужбовця. URL : https://tvoemisto.tv/news/u_lvovi_sudytymut_likarkupsyhiatrynyu_yaka_vymagala_habarya_u_viyskovosluzhbovtysya_143206.html?fbclid=IwAR3WV6fWBW1eW1S1Z-RRSAegx5UIcdrNV_qZC9DyJq-0r46iQXbFzR9wxTA.

132. У Сумах за хабар затримали проректора університету. URL : <https://osvita.ua/vnz/77203/>

133. «У шоці, що «стрижете» лаве з дітей. Це не по-пацанськи, це підло»: Берінчик «розніс» Федерацію ММА України за хабарі. URL : <https://tsn.ua/prosport/v-shoke-chto-strizhete-lave-s-detey-eto-ne-po-pacanski-eto-podlo-berinchik-raznes-federaciyu-mma-ukrainy-za-vzyatki-1793314.html>.

134. Устінова О. «Королі корупції» – як клан Амосових заробляє на державному університеті. URL : <https://life.pravda.com.ua/columns/2018/03/6/229352/>

135. Федас С. На Рівненщині поліція затримала 29-річного лікаря за підробку ковід-сертифікату. URL : https://zaxid.net/na_rivnenshhini_politsiya_zatrimala_29_richnogo_likarya_za_pidrobku_kovid_sertifikatu_n1536107.

136. Філософський енциклопедичний словник. К. : Абрис, 2002.

137. Царевич О. І. Особливості сутності корупційних ризиків у сфері надання публічних послуг. Право.ua. 2022. № 4. С. 75-82. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2022-4/>.

138. Цебрій Є. Непорозуміння чи корупція: медзаклад на Тернопільщині бере плату за безкоштовний медогляд, а чиновники не мають чітких пояснень. URL : <https://terminovo.te.ua/news/34669/>

139. Червоненко В., Тороп О. Рак, корупція і держзрада: як в Україні закуповують обладнання для онкоцентрів. URL : <https://glavcom.ua/country/society/skandal-u-stolichnij-likarni-ditini-z-peredmistja-vidmovili-v-ekstrenij-dopomozi-774561.html>.

140. Шаблистий В. В. Про викривачів корупції та кримінальне право. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 141-146. URL : <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5185>.

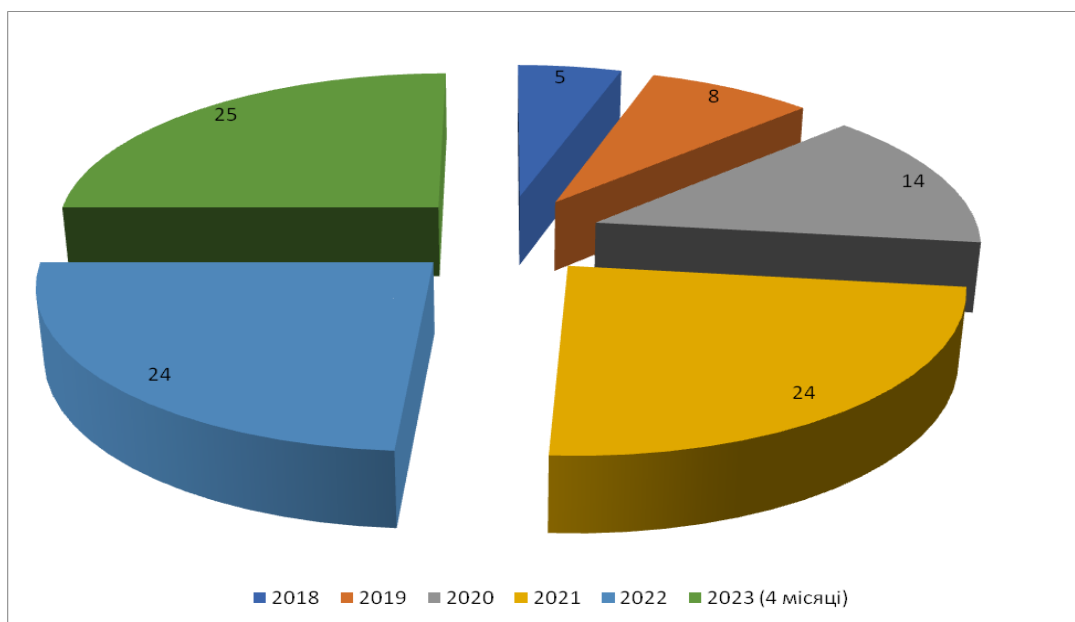
141. Шевченко Ю. Вимагав гроші у батька учня: під Запоріжжям директора школи затримали на хабарі. URL : <https://tsn.ua/ukrayina/vimagav-groshi-u-batka-shkolyara-pid-zaporizhzhjam-direktora-shkoli-zatrimali-na-habari-1967809.html>.

142. Шевченко Ю. У Хмельницькій області медики заробляли на «інвалідності». URL : <https://tsn.ua/ukrayina/u-hmelnickiy-oblasti-mediki-zaroblyali-na-invalidnosti-1895692.html>.

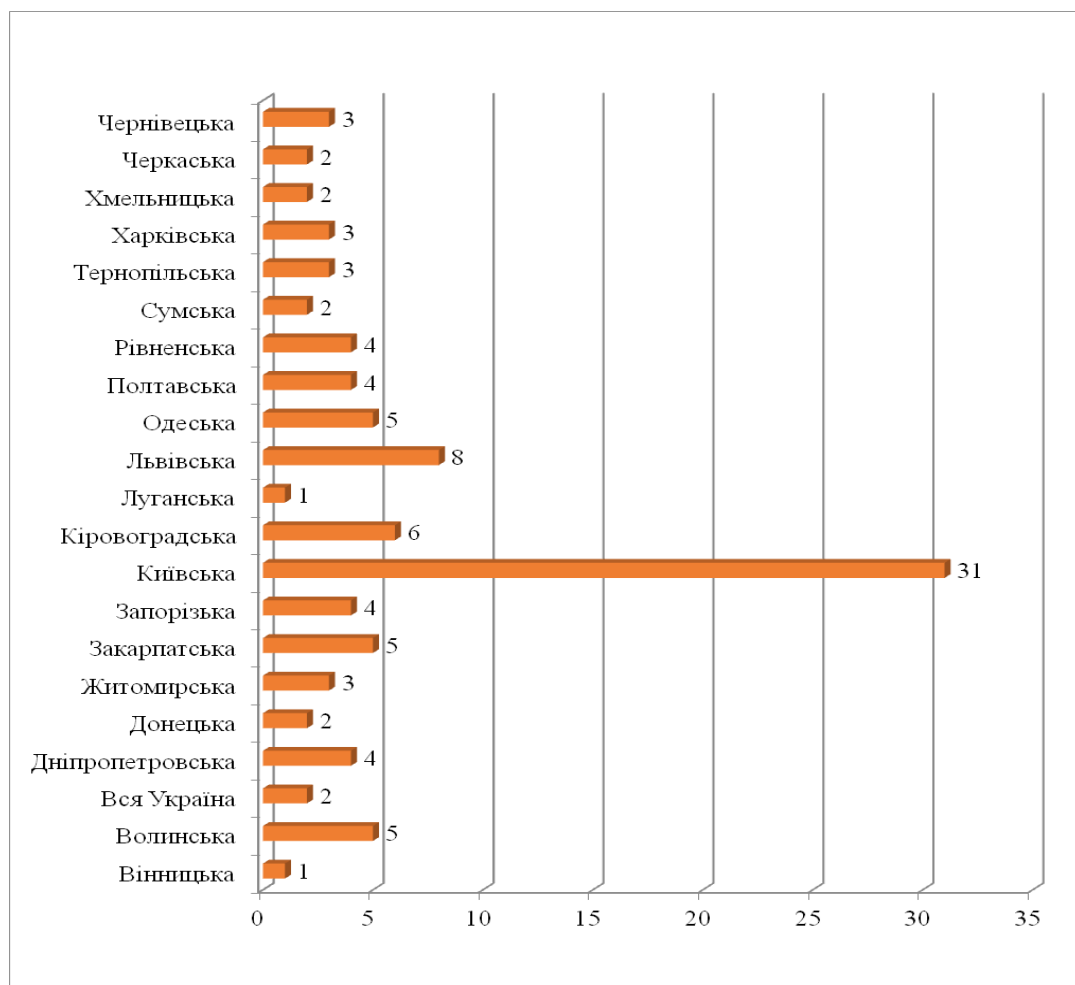
143. Юрченко В. В. Правове регулювання запобігання корупційним ризикам під час надання електронних послуг у сфері міграції та громадянства у сфері міграції та громадянства. Право.ua. 2021. № 4. С. 144-150. URL : <https://pravo.unesco-socio.in.ua/archive/2021-4/>

144. Яке покарання за хабар отримав професор Рівненської медакадемії і чи буде він далі працювати. URL : <https://4vlada.com/yake-pokarannia-za-habar-otrymav-profesor-rivnenskoj-medakademii-i-chy-bude-vin-dali-pratsiuvaty>.

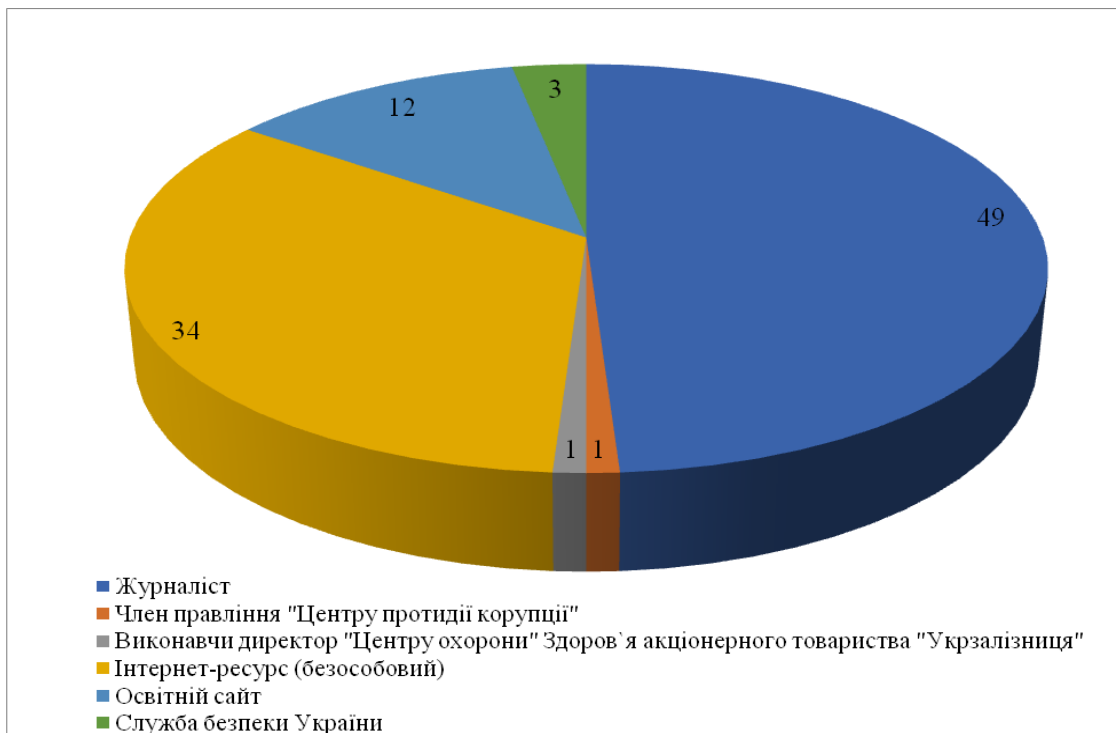
ДОДАТКИ

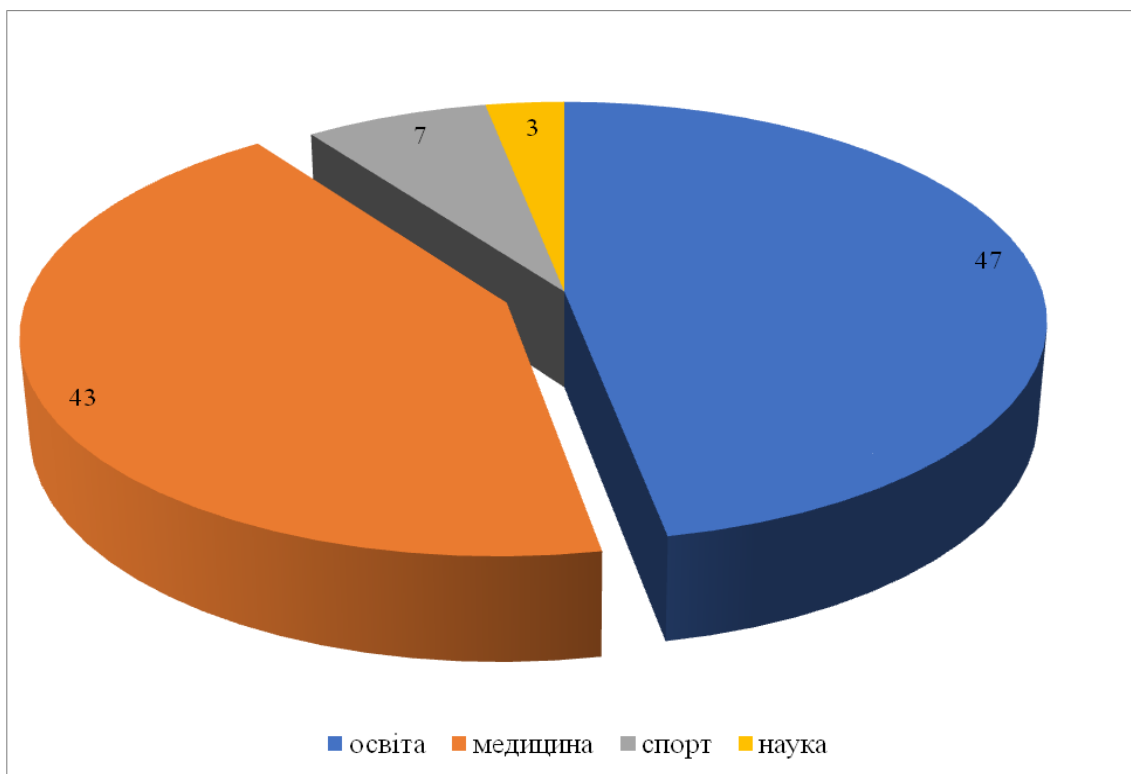
Рис. 1. Рік публікації матеріалів, %

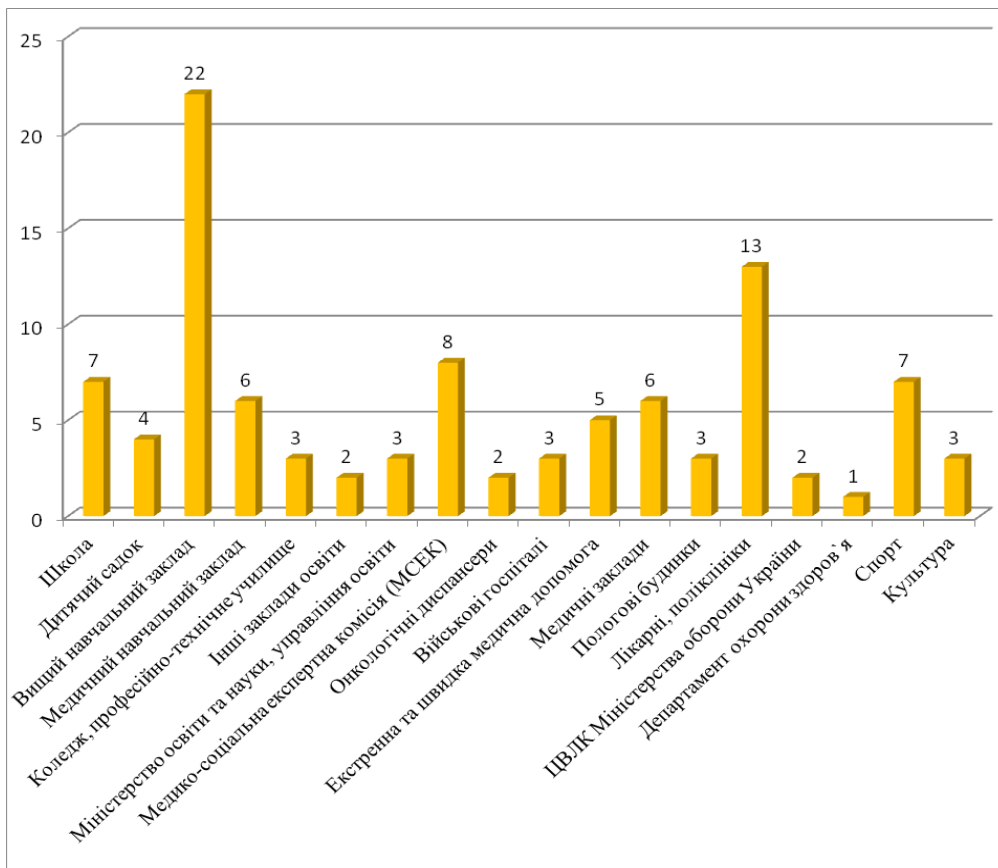
Рис. 2. Географічні характеристики контенту, %

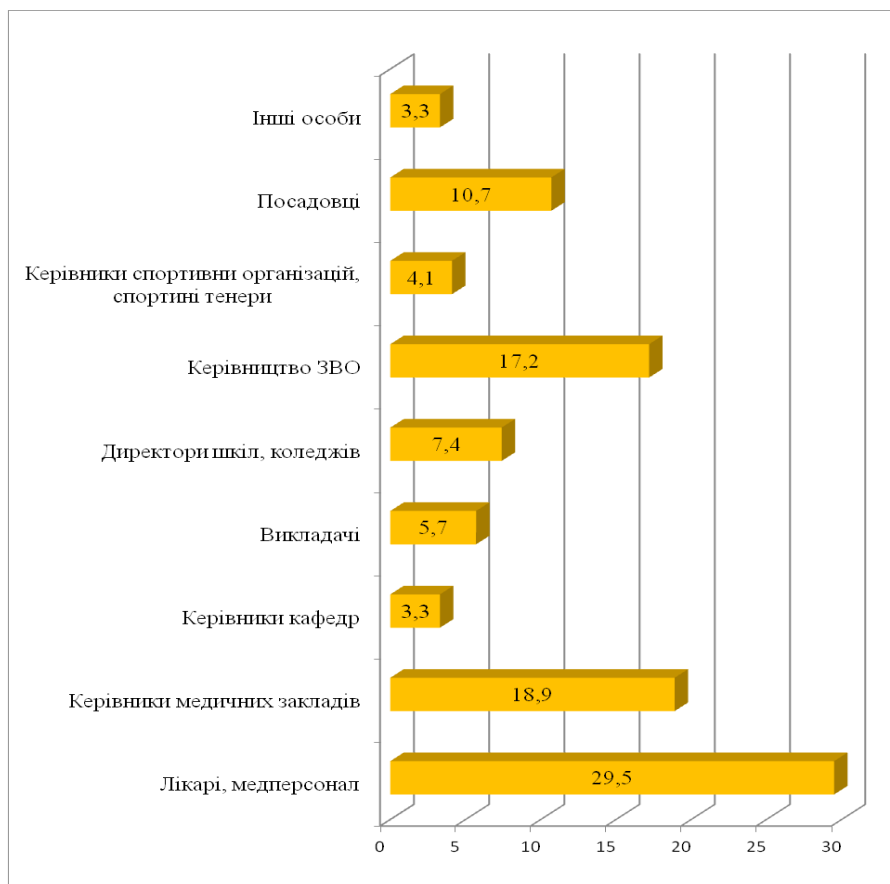
Рис. 3. Авторство, %

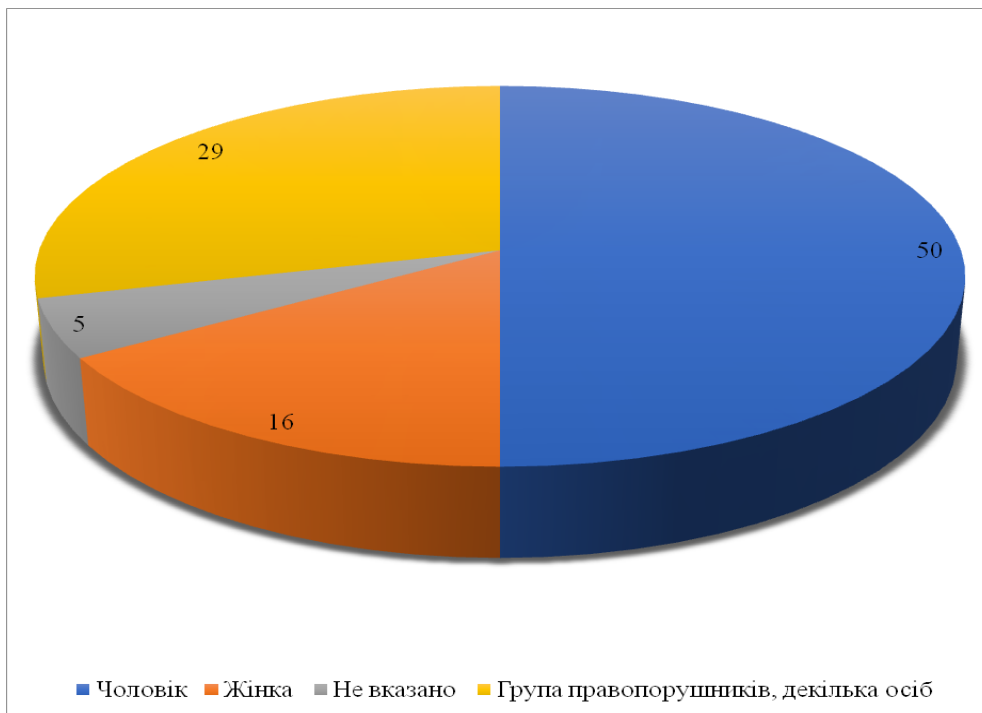
Рис. 4. Гуманітарні сфери, %

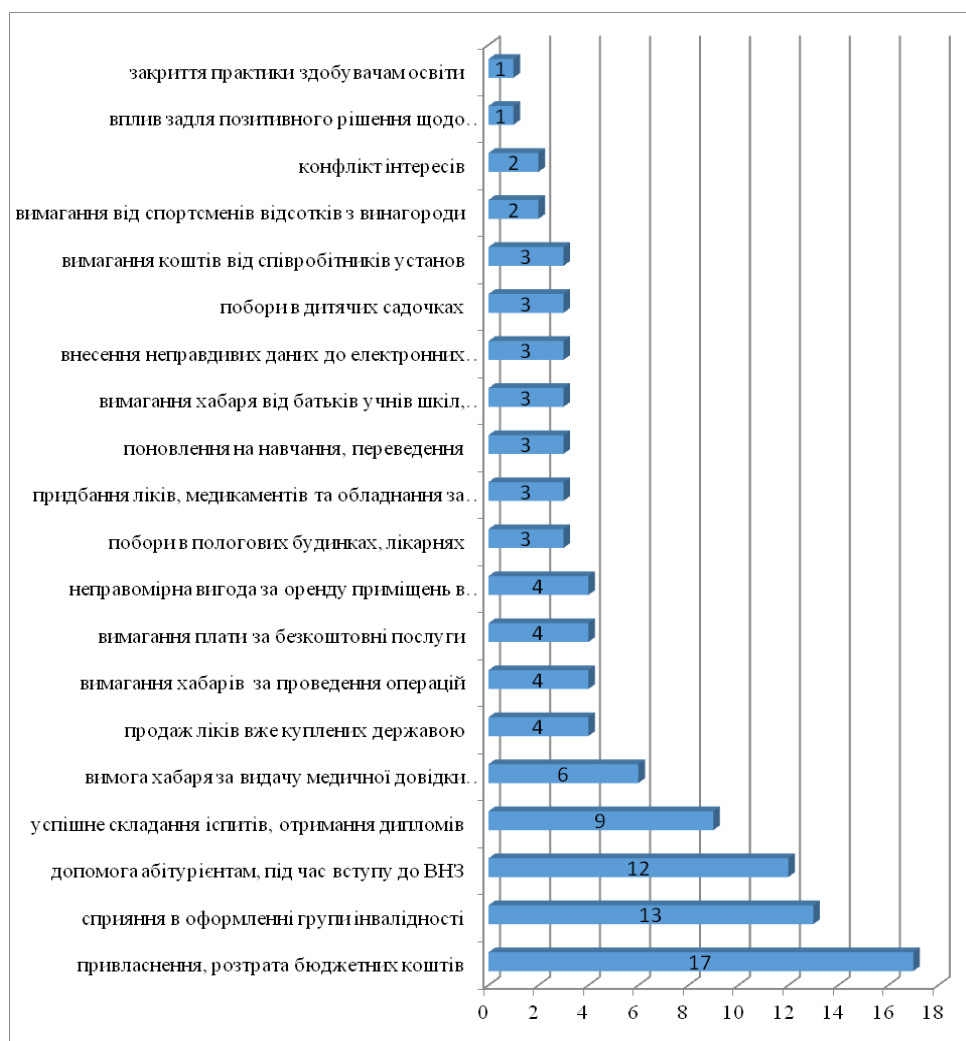
Рис. 5. Заклади, в яких виявлена корупція, %

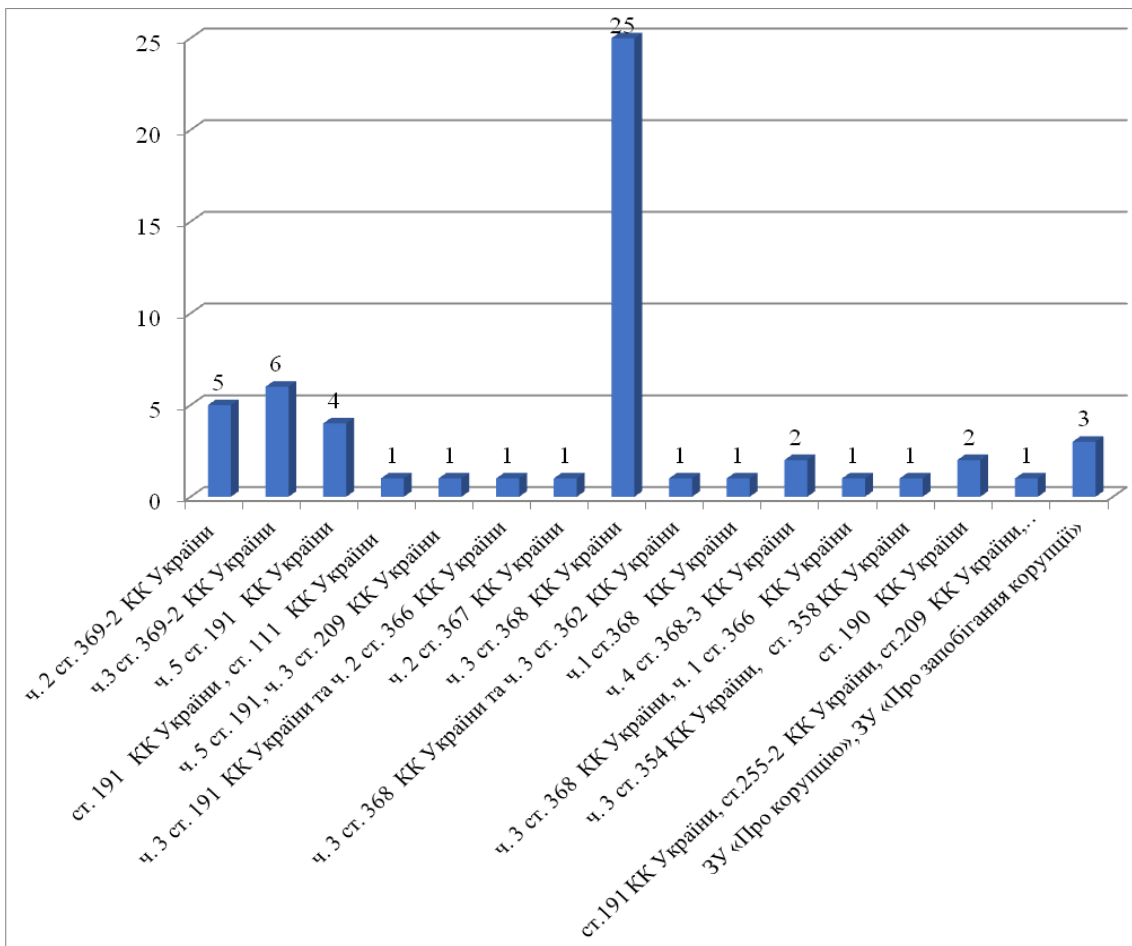
Рис. 6. Посада особи, що скоїла корупційне правопорушення, %

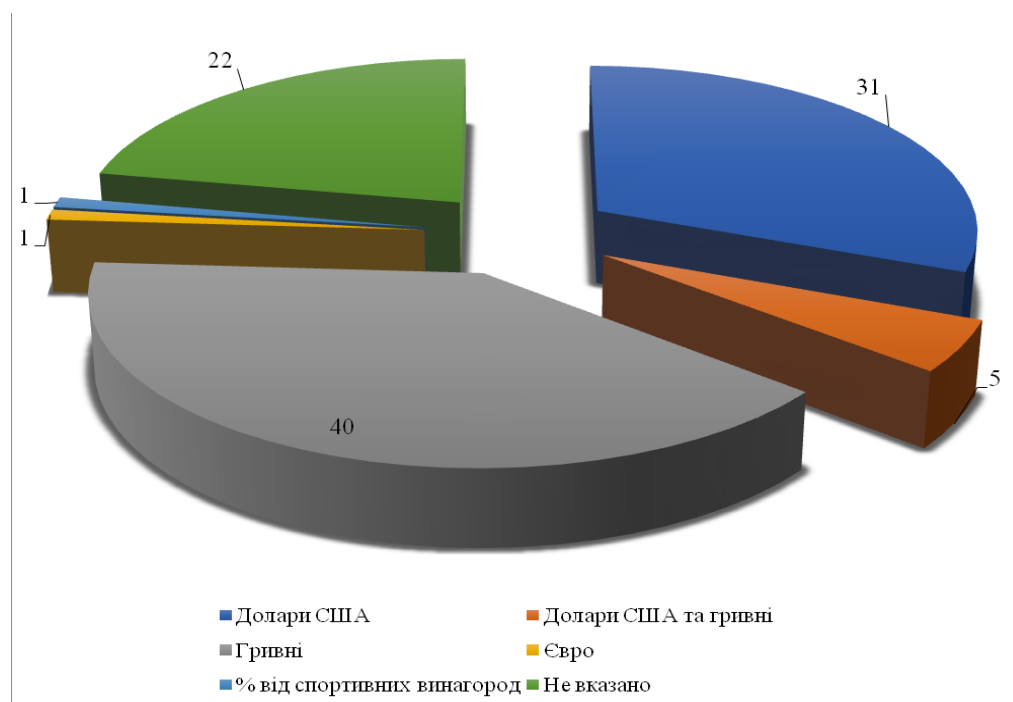
Рис. 7. Стать особи-правопорушника, %

Рис. 8. Злочини, скоєні в гуманітарній сфері, %

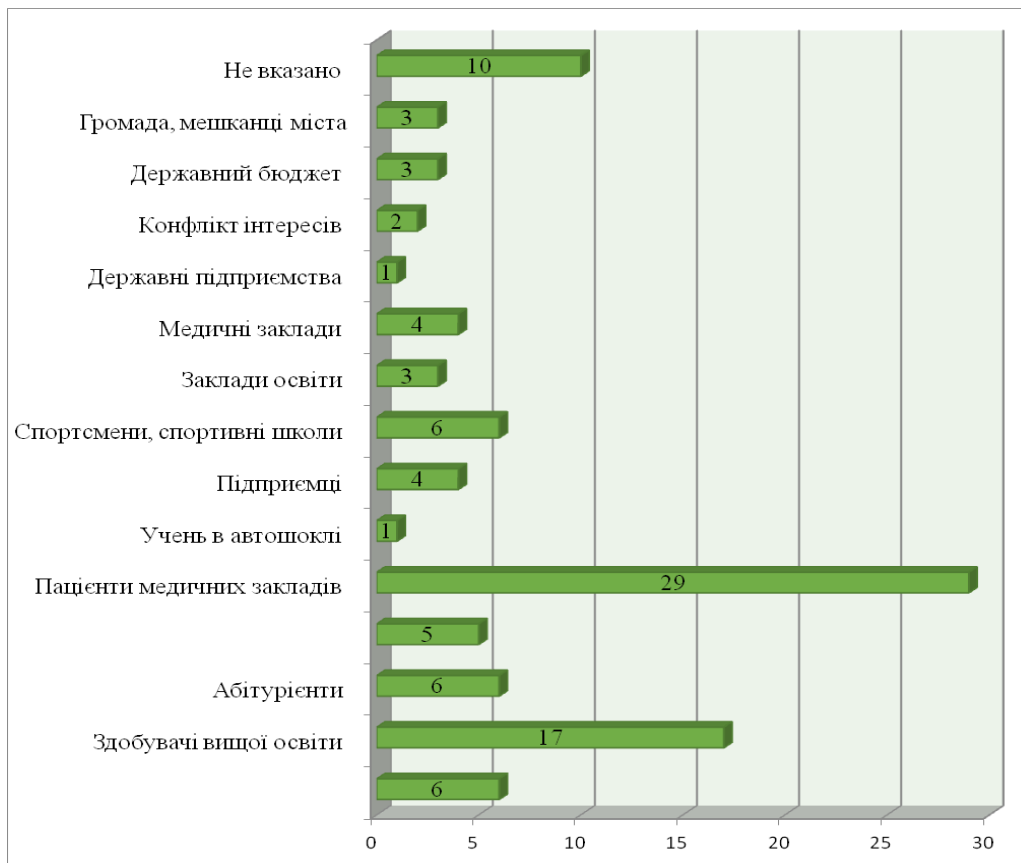

Рис. 9. Статті КК України та ЗУ «Про корупцію» та ЗУ «Про запобігання корупції», за які передбачена кримінальна відповідальність, %

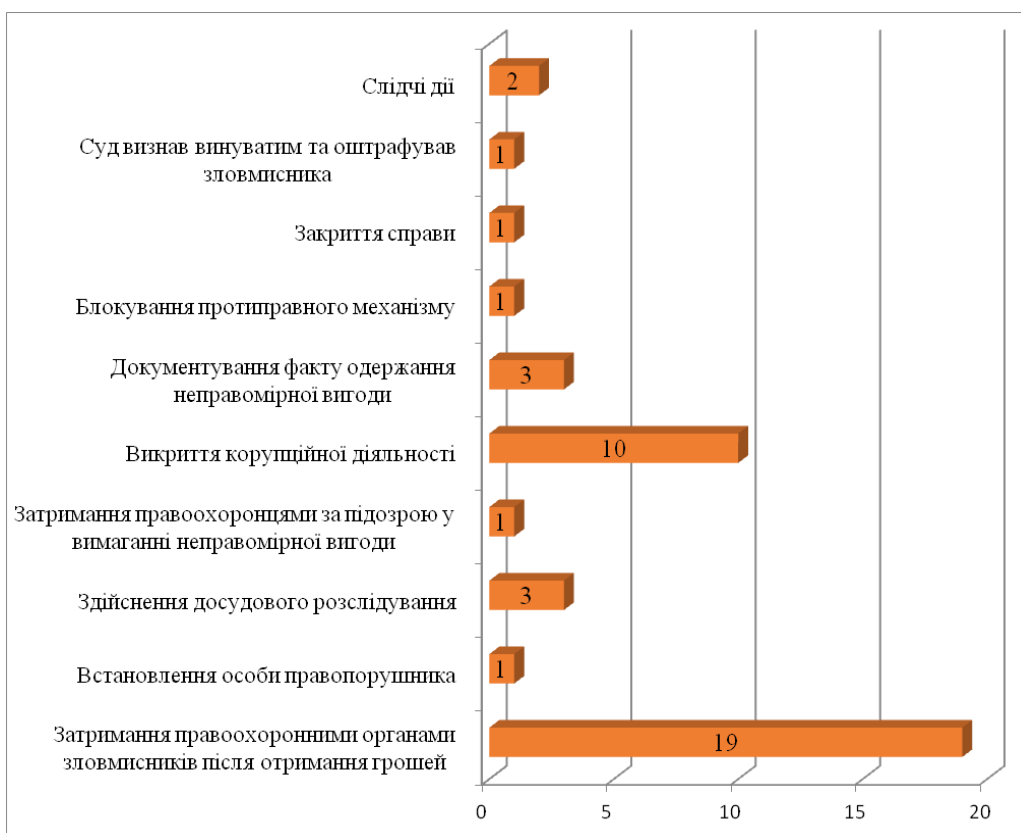

Рис. 10. Неправомірна вигода, яка отримана або передбачалось її отримання, %

Рис. 11. Жертви корупційних правопорушень, %

Рис. 12. Дії правоохоронних органів, %

Навчальне видання

**Добробог Людмила Миколаївна
Коваленко В'ячеслав Васильович
Толошна Наталія Василівна**

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

Аналітичний огляд

Редактор, оригінал-макет, дизайн – *Є. В. Коваленко-Марченкова,
А. В. Самотуга*

Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times New Roman. Ум.-друк. арк. 3,84. Обл.-вид. арк. 4,13.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 370-96-59

Свідоцтво про внесення до державного реєстру КВ № 6054 від 28.02.2018 р.